



ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးမိသုကာ
ဦးသန့်
တက္ကသိုလ်စိန့်တင်

၅။ အမျိုးသားကျောင်းအုပ်ကြီး ဦးသန့်

ပန်းတနော်မြို့ အမျိုးသားအထက်တန်းကျောင်းတွင် အထက်တန်းပြ ဆရာအဖြစ် အမှုထမ်းရသော ဦးသန့်၏ ဘဝမှာ များစွာ ပျော်ရွှင်ကျေနပ်ခဲ့သည်။ ဦးသန့်သည် မူလကပင် စာပေဝါသနာပါသူဖြစ်ခြင်းကြောင့် တပည့်များအား စာပေပို့ချသင်ကြားပေးခြင်းကို များစွာ ပျော်ရွှင်မိသည်။ ကျောင်းဆရာ အလုပ်မှာ ကုသိုလ်လည်းရ ဝမ်းလည်းဝ ဆိုသကဲ့သို့ အတ္တဟိတ-ပရဟိတ နှစ်မျိုးနှစ်ဝ အကျိုးပေးသောအလုပ်လည်း ဖြစ်သည်ဟု ယူဆသည်။ ထိုအချိန်က အင်္ဂလိပ်လက်အောက်ခံ မြန်မာနိုင်ငံ၏ နောင်တစ်ခေတ် သားကောင်းကြယ်ပွင့် ကလေးများကို အရောင်လက်စေရန် ပွတ်တိုက်အမွန်းတင်ရသော ကျောင်းဆရာ ဘဝတွင် စေတနာအပြည့်နှင့် ဦးသန့် မွေ့လျော်ခဲ့သည့်အချိန်အခါလည်း ဖြစ် သည်။

ဦးသန့် ကျောင်းဆရာအဖြစ် အမှုထမ်းနေချိန်သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် 'ခေတ်စမ်းစာပေ' ဆိုသော အမည်ဖြင့် လူငယ်ပညာတတ် စာရေးဆရာတစ်စုက စာပေအရေးအသား နည်းသစ်ထွင်နေကြသော အချိန်လည်း ဖြစ်သည်။ ခေတ်စမ်းစာပေကို ခေါင်းဆောင် တီထွင်၍ မြေစမ်းခရမ်းပျိုးကြသူများတွင် ဆရာကြီး ဖာနီဗယ်၏ဂန္ထ လောကမဂ္ဂဇင်းအသိုင်းအဝိုင်းမှ စာရေးဆရာ လူငယ် တစ်စုလည်း ထိပ်ဆုံးမှ ပါရှိခဲ့လေသည်။ ထို့ပြင် အခြားစာနယ်ဇင်းပေါင်း များစွာလည်း ပေါ်ထွက်လာလိုက် ပျောက်ကွယ်သွားလိုက်နှင့် မြန်မာစာပေ လောကတွင် စာနယ်ဇင်းများ အလှုပ်ရှားဆုံးအချိန်လည်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဦးသန့်သည် စာပေဆောင်းပါးများ စတင်ရေးသား၍ ဂန္ထ လောကအပါအဝင် မဂ္ဂဇင်းများ၊ ဂျာနယ်များသို့ ပို့သည်။ စာပေဝါသနာအရ အနှစ်နှစ်အလလ လေ့လာခဲ့သူတစ်ဦးဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ ဦးသန့်၏စာပေလက်ရာများမှာ

စာနယ်ဇင်းတို့တွင် အပယ်ခံရသည်ဟူ၍ မရှိလှပေ။ ရွေးချယ်ဖော်ပြခြင်း ခံရသည်က များသည်။

ထိုအချိန်သည် မိမိ၏ကလောင်နာမည် 'သီလဝ' နှင့် မိမိ ရေးသားသော စာပေကို ပုံနှိပ်စာလုံးအဖြစ် တွေ့ရသော ဦးသန့်အဖို့ စာရေးဆရာ သန္ဓေမျိုးစေ့ စတင်တည်ပျိုးခဲ့သောအချိန်ဟုလည်း ဆိုနိုင်ပေသည်။ ဦးသန့်သည် ၁၉၂၉-ခုနှစ်မှ ၁၉၃၀-ခု နှစ်ကုန်အထိ အထက်တန်းပြဆရာအဖြစ် ၂-နှစ် လုပ်ဆောင်ခဲ့ပြီးနောက် မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရပညာရေးဌာနမှ ကျင်းပပြုလုပ်သော အထက်တန်းဆရာဖြစ် စာမေးပွဲကို ဝင်ရောက်ဖြေဆိုခဲ့သည်။ ထိုစာမေးပွဲတွင် ကျောင်းဆရာလောက၌ ဦးသန့် တွေ့ခဲ့ရသော အတွေ့အကြုံဗဟုသုတနှင့် စာတွေ့ ကျက်မှတ်ထားသော ပညာဗဟုသုတနှစ်မျိုး၏ အကျိုးကျေးဇူးမှာ သိသာထင်ရှားလာခဲ့သည်။ ဦးသန့်သည် မြန်မာတစ်ပြည်လုံး၌ ပထမရပေသည်။ ကျောင်းဆရာအဖြစ် အမှုထမ်းနေစဉ်က ဦးသန့်ကို တပည့်ကျောင်းသူကျောင်းသားများက အထူးချစ်ခင်လေးစားကြပေသည်။

အမျိုးသားအထက်တန်းကျောင်းတွင် ဆရာသန့်ဆိုလျှင် ကျောင်းသားတိုင်းက ချစ်ခင်သည်။ စာပေသင်ကြားပြသမှုတွင် စေတနာ အလေးထားသူ ဖြစ်သည့်အပြင် ပြုံးရွှင်ဖော်ရွေစွာ ရှိတတ်သောသူ၏ အမှုအကျင့်သည် လူတိုင်း ချစ်ခင်လေးစားစေသည့် အဓိကအချက်ပင် ဖြစ်ပါပေသည်။ ထိုအချိန်တွင် ဦးသန့်သည် ရန်ကုန်မြို့ အမျိုးသားပညာရေးကောင်စီ (Council of National Education) အဖွဲ့ကြီး၏ အမှုဆောင်ကော်မီတီတွင် ပါဝင်၍ အမျိုးသားပညာရေး ကြီးပွားတိုးတက်ရေးကောင်စီ (CNE) မှ ထုတ်ဝေသော (National Educationist) အမည်ရှိ အမျိုးသားပညာရေးမဂ္ဂဇင်းတွင်လည်း အခါအခွင့်သင့်တိုင်း ဆောင်းပါးများ ပါဝင်ရေးသားခဲ့သည်။

ထိုမဂ္ဂဇင်းကို ယင်းခေတ်က အမျိုးသားပညာရေး ခေါင်းဆောင်ကြီးများဖြစ်ကြသော အမျိုးသားပညာဝန် ဦးဖိုးကျား၊ ဦးစိုးဝင်း၊ နေရှင်နယ် ဦးမြင့် စသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ ဦးစီးထုတ်ဝေနေခြင်းဖြစ်ပေသည်။

သူရိယနှင့် မြန်မာ့အလင်းမဂ္ဂဇင်းများထဲတွင်လည်း ဦးသန့်သည် စာပေဆောင်းပါးများ ရေးသားခဲ့သည်။ ဂန္ထ လောကမဂ္ဂဇင်းတွင်ကား ဦးသန့်သည်

အင်္ဂလိပ်ဘာသာ၊ မြန်မာဘာသာများဖြင့် စာပေဆောင်းပါးကဗျာများကို ၁၉၃၀ ခုနှစ်မှစ၍ အဆက်မပြတ် ရေးခဲ့သည်။ ဦးသန့်၏ချစ်မိတ်ဆွေ ဦးနုသည် ပန်းတနော်မြို့တွင် ကျောင်းဆရာလုပ်ရင်း ပူးစာရှင်ကို တွေ့လေသည်။ ဦးနုနှင့် ချစ်ကြိုက်နေသူမှာ ပန်းတနော်အမျိုးသားအထက်တန်းကျောင်း အုပ်ချုပ်ရေးကော်မိတီဥက္ကဋ္ဌ ဆန်စက်ပိုင်ရှင် ဦးအောင်ငြိမ်း၏သမီးဖြစ်သူ ဒေါ်မြရီဖြစ်လေသည်။ ဦးနုနှင့် ဒေါ်မြရီတို့ ချစ်ကြိုက်နေကြသော်လည်း နီးဖို့ရာမမြင်ပေ။ ဦးနုမှာ ထိုစဉ်က ငွေကြေးချမ်းသာသူတစ်ယောက် မဟုတ်ပေရာ ဒေါ်မြရီ၏ မိဘများမှာ ဦးနုနှင့် သမီးဖြစ်သူတို့ကို မည်သို့မှ သဘောမတူနိုင်ဖြစ်လေသည်။

တစ်နေ့တွင် ဒေါ်မြရီသည် မိဘများအိမ်မှ ထွက်ပြေးလေသည်။ ဒေါ်မြရီက ဦးနုနေသောအိမ်သို့ ထွက်ပြေး၏။ သို့သော်... ဦးနုမှာ ဝါးခယ်မမြို့ရှိ မိဘများဆီသို့ ပြန်နေခိုက်ဖြစ်၍ လွဲနေ၏။ ထိုအချိန်တွင် ဒေါ်မြရီ၏ မိဘများမှာ ရဲဋ္ဌာနာသို့ သွား၍ သမီးဖြစ်သူသည် လက်ဝတ်လက်စားများ ခိုးယူထွက်ပြေးသွားကြောင်းဖြင့် တိုင်ကြားအမှုဖွင့်လေသည်။ ဒေါ်မြရီသည် ပန်းတနော်မြို့နှင့် ငါးမိုင်ကွာ တော်တရော ဆန်စက်ပိုင်ရှင် ဦးဘိုးရင်၏ တိုက်၌ ပုန်းအောင်း၍ နေပြီး ဦးနု၏လူများက ဦးနုကို အမြန် လိုက်၍ ခေါ်ကြသည်။ ဦးနုသည် မော်တော်ဘုတ်ဖြင့် ပြန်လာ၍ ဒေါ်မြရီနှင့် တွေ့ပြီးလျှင် ချစ်သူနှစ်ဦး ရန်ကုန်သို့ ပြေးကြလေသည်။

ဦးနုနှင့် ဒေါ်မြရီတို့ကို သမီးရှင်မိဘများက နောင်အခါတွင် သဘောတူလက်ထပ်ပေးသော်လည်း ဦးနုသည် ပန်းတနော်သို့ မပြန်တော့ပေ။ ဦးနု၏ ကျောင်းအုပ်ကြီးရာထူးကို ဦးသန့်က လွှဲယူရသည်။ ယခုအခါတွင် ဦးသန့်က ကျောင်းအုပ် (Superintendent) ရာထူးနှင့် ကျောင်းဆရာကြီးရာထူး (Head Master) ရာထူးများကိုပါ ပူးတွဲ၍ဆောင်ရွက်ရလေသည်။ ဦးသန့်ကို ရန်ကုန်ရောက် ဦးနုက ဖိတ်ခေါ်ပြီးလျှင် ထိုစဉ်က အမျိုးသားလှုပ်ရှားမှုများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေသော ကိုအောင်ဆန်းနှင့် မိတ်ဆက်ပေးသည်။ ဦးနုသည် ယခုအခါတွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သို့ ဆက်လက် တက်ရောက်ပြီး ဥပဒေပညာများ သင်ယူနေသောအချိန်ဖြစ်၏။

ဦးသန့်သည် ရန်ကုန်သို့ မကြာခဏဆိုသလို သွားနေရသည်။ မြန်မာ နိုင်ငံ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ကော်မိတီ၊ အမျိုးသားပညာရေးကော်မိတီ၊ ကျောင်း အုပ်ဆရာကြီးများ အသင်း၏ အစည်းအဝေးပွဲများသို့ တက်ရောက်ရန် ဖြစ်၏။ ဦးသန့်သည် ထိုအချိန်က မည်သည့်နိုင်ငံရေးပါတီနှင့်မျှ ဆက်သွယ် ခြင်းမရှိပေ။ သူသည် နိုင်ငံ၏အရေးအခင်းများကို ဆောင်ရွက်ရန် ဝါသနာ ကြီးသူဖြစ်သော်လည်း နိုင်ငံရေး အယောင်ဆောင်၍ လက်သီးလက်မောင်း တန်းပြီး လုပ်ချင်ရာလုပ်နေသူများကို သူ မနှစ်မြို့။ နိုင်ငံရေးသမား ဆိုသူ များကလည်း အတော်ပင် ခက်သော လူတန်းစားတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ နာမည် ကျော်ကြား လူသိများရန်ကိုလည်းကောင်း၊ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး စည်းလုံးရမည့် အချိန်တွင် ပုတ်ခတ်ကွဲပြားနေရန်ကိုလည်းကောင်း ကြိုးစားသူများဖြစ်သည် ကို ရာနှုန်း တော်တော်များများ တွေ့ရတတ်သည်။

ဦးသန့်၏ကြိုးစားမှုနှင့် ထူးချွန်မှု စေတနာထားမှုတို့သည် အသက် ၄၀-၄၅ နှစ်နှင့် ရာထူးကြီးကြီးကို လက်ခံဆောင်ရွက်ရသည်ထိ အကျိုးပေးခဲ့၏။ ၁၉၃၁ ခုနှစ် ပန်းတနော်အမျိုးသားအထက်တန်းကျောင်းအုပ်ကြီးအဖြစ် ဦးသန့် ရာထူး တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ရသောအခါတွင် သူ့အသက်မှာ ၂၂-နှစ်သာ ရှိ သေးသည်။ ဦးသန့်သည် အသက် ၂၆-နှစ်အရွယ် ၁၉၃၅-ခုနှစ်တွင် ပန်းတနော် မြို့နေ ဆေးလိပ်ခုံပိုင်ရှင် ဒေါ်ကျေး၏သမီး မသိန်းတင်နှင့် လက်ထပ်ခဲ့သည်။

မသိန်းတင်မှာ စစ်ကိုင်းခရိုင် တံတားဦးမြို့ အထက်တန်း ရှေ့နေ ဦးသင်း ဒေါ်ကျေးတို့၏သမီးဖြစ်သည်။ မသိန်းတင်ကို တံတားဦးမြို့တွင် မွေးဖွားသည်။ ဒေါ်ကျေးမှာ ပန်းတနော်မြို့ဇာတိ ဖြစ်သော်လည်း ရောင်နောက် ဆံထုံးပါဆိုသကဲ့သို့ ရှေ့နေဦးသင်းနှင့် အိမ်ထောင်ကျပြီး တံတားဦးမြို့သို့ လိုက်နေထိုင်ရစဉ် မသိန်းတင်ကို မွေးဖွားခဲ့သည်။

မသိန်းတင်၏ဘခင် ဦးသင်းမှာ တံတားဦးမြို့၌ ၉၆-ပါးရောဂါနှင့် ကွယ်လွန်အနိစ္စရောက်သောအခါတွင် ဒေါ်ကျေးသည် တံတားဦးမြို့ကို စွန့် ခွာ၍ တစ်ဦးတည်းသော သမီးငယ်နှင့်အတူ ပန်းတနော်မြို့သို့ ပြန်လာခဲ့ပြီး သမီးမသိန်းတင်နှင့်အတူ ဆေးပြင်းလိပ်ခုံထောင်၍ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း

လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ ဒေါ်ကျေး၏ ဆေးလိပ်ခုံလုပ်ငန်းမှာ အောင်မြင်မှုရသဖြင့် သားအမိနှစ်ယောက် မပူမပင်စားသောက်နေထိုင်ကြသည့်ပြင် မူလကလည်း ငွေကြေးချမ်းသာသူများ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဒေါ်ကျေးတို့သားအမိမှာ ပန်းတနော် မြို့ပေါ်တွင် မသိသူရှားခဲ့သော သူများလည်းဖြစ်ခဲ့သည်။ ဒေါ်ကျေးသည် ဘတဆိုးသမီးငယ်ကို သမီးတစ်ယောက်ဆို ဆိုသလောက်ပင် ချစ်မြတ်နိုး သည့်အားလျော်စွာပင် ပိပိရီရီ လိမ္မာရေးခြားရှိအောင် ပဲ့ပြင်သွန်သင်ခဲ့သည်။ မသိန်းတင်ကလည်း မိခင်၏ဆေးလိပ်ခုံကို ဦးစီး၍ လုပ်ဆောင်ရင်းဖြင့် ဗိုင်းကောင်းကျောက်ဖိဆိုသကဲ့သို့ လိမ္မာရေးခြားရှိစွာ နေထိုင်ခဲ့သည်။

ဤသို့ဖြင့် မသိန်းတင်၏ အချောအလှသဘာဝနှင့် လိမ္မာရေးခြား ရှိခြင်းကြောင့် ပန်းတနော်မြို့ပေါ်ရှိ လူပျိုကာလသားတို့လောကတွင် မသိန်းတင် ၏ ဂုဏ်သတင်းမှာ ပျံ့သင်းမွှေးကြွယ်လျက်ရှိခဲ့သည်။ ဦးသန့်နှင့် မသိန်းတင်တို့ လက်ထပ်ကြရာတွင် ဦးသန့်သည် မိမိ၏ ဇနီးလောင်းကို မိခင်ကြီး သဘော တူရအောင် အတော်အတန် ကြီးပမ်းဆောင်ရွက်ခဲ့ရပေသည်။

ဦးသန့်အနေဖြင့် မသိန်းတင်ကို ချစ်ခင်နှစ်သက်သော်လည်း အခြား ကာလသားများလို ဣန္ဒြေမဲ့ ပိုးပန်းခြင်းကား လုံးဝမရှိခဲ့။ မြို့၏ အလှ သရဖူကို မြတ်နိုးကြည်ဖြူခြင်းရှိသည်မှာ မငြင်းသာပါ။ သို့သော် ခက်နေသည် မှာ ဦးသန့်အနေဖြင့် မိန်းမသူငယ်ချင်းများနှင့်ပင် ရဲရဲတင်းတင်း ဆက်ဆံ နေထိုင်ခဲ့ခြင်းမရှိ၍ ဖြစ်ပေသည်။ ဦးသန့်သည် အထက်တန်းကျောင်းတွင် နေစဉ်ကလည်း ကျောင်းသူများနှင့် ရောထွေးယှက်တင်မနေတတ်ပေ။ အတန်း ထဲတွင် စာတော်သူဖြစ်သောကြောင့် ကျောင်းသူအများက ဦးသန့်နှင့် ဖော်ရွေ စွာ ပေါင်းသင်းလိုကြသော်လည်း ဘုန်းကြီးလူထွက်ကြီးလို နေတတ်ထိုင်တတ် သော လူတည်ကြီး ဦးသန့်နှင့် ထိုမိန်းကလေးများမှာ မည်သို့မျှပေါင်း၍ မရခဲ့။

တက္ကသိုလ်သို့ ရောက်သောအခါတွင်လည်း အင်းလျားသူ တက္ကသိုလ် ပျိုဖြူတို့နှင့် ဦးသန့်သည် ဖက်စပ်၍မရ ဖြစ်နေပြန်သည်။ ဦးသန့် သည် တက္ကသိုလ်သို့ လာခြင်းမှာ ပညာရေးရည်ရွယ်ချက်ကလွဲ၍ တခြား ဘာမှမရှိဟူသော မူကို စွဲမြဲဆုပ်ကိုင်ထားခြင်းဖြင့် တက္ကသိုလ်ပျိုဖြူများနှင့်

ပေါင်းသင်းရန် စိတ်မကူးခဲ့ပေ။ ယခုတဖန် အမျိုးသားကျောင်းအုပ်ကြီးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရပြန်သောအခါ အသက်မှာ ၂၆-နှစ်သာ ရှိသေးသော် လည်း မြို့မျက်နှာဖုံး လူကြီးစာရင်းတွင် ထိပ်တန်းက ပါနေသူ ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ပေရာ လူပျိုတို့၏ဘာဝ မိန်းမပျိုများနှင့် ပိုးပန်းလည်ပတ်ရန် မဖြစ် တော့သည့်အခြေသို့ ရောက်လာသည်။

လူပျိုလူသန့် ရာထူးကြီးရှင်ဖြစ်သောကြောင့်လည်း ဦးသန့်သည် သမီးပျို မိဘရှင်များ၏ မျက်စေ့ကျခြင်းကို ခံရသည်။ ဦးသန့်၏ မိခင်ကြီး ဒေါ်နန်းသောင်ထံသို့ လူကိုယ်တိုင်တစ်မျိုး၊ ကြားလူလွတ်၍တစ်သွယ်၊ သမီးရှင် များက စေ့စပ်စကား ကမ်းလှမ်းခဲ့ကြလေသည်။ ဦးသန့်သည် မည်သူ့ကိုမှ စိတ်မဝင်စား၊ သိက္ခာပြည့်စုံသော မသိန်းတင်၏ အမူအရာကိုသာ နှစ်သက်သည်။ မသိန်းတင်ကိုသာ မြတ်နိုးသည်။ မသိန်းတင်နှင့်သာ လက်ထပ်ချင်သည်။ သို့သော် မသိန်းတင်မှာ ဦးသန့်ထက် အသက်အနည်းငယ် ကြီးနေသည်။ ဤကိစ္စအတွက်ပင် ဦးသန့်၏ မိခင်ကြီးက သိပ်ပြီး သဘောမကျနိုင် ဖြစ်နေ သည်။

ဦးသန့်၏ မိခင်ကြီးသည် မသိန်းတင်၏ အရည်အချင်းများကိုကား နှစ်သက်ပြီး ဖြစ်နေပေသည်။ ထို့ပြင် မသိန်းတင်ကို ငြင်းရန် မလွယ်သော ကိစ္စတစ်ရပ်လည်း ရှိသေးသည်။ ယင်းမှာ ဦးသန့်၏ ဘကြီးဖြစ်သူ ဦးကိုးသစ်သည် မသိန်းတင်၏ အဒေါ်ဖြစ်သူနှင့် အကြောင်းပါခဲ့၍ ဖြစ်သည်။ ဤသို့ဆိုလျှင် ဆွေရိပ်မကင်း၊ မျိုးရိပ်မကင်း ဖြစ်နေပေသည်။ မသိန်းတင်မှာ ပါဠိစာပေကို သင်ကြားတတ်မြောက်၍ ဘာသာရေးကို အလွန်ကိုင်းရှိုင်းသော မိန်းမပျို ကလေးတစ်ဦးလည်း ဖြစ်သည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာကို အလွန်ကြည်ညိုသည်။ ဘုရားဝတ်၊ တရားဝတ်၊ သံဃာဝတ်ကို အစဉ်မပြတ် စေရန် ဂရုဓမ္မပြုသူကလေး ဖြစ်သည်။

အရပ်ထဲတွင် ပြောနေသည့် စကားများအရဆိုလျှင် မသိန်းတင်မှာ ဦးသန့်နှင့်သာ မတွေ့ခဲ့လျှင် မယ်သီလလုပ်ရန်ပင် အစီအစဉ်ရှိပြီးသားဟု ဆိုကြလေသည်။ ဦးသန့်သည် မိခင်ကြီးအား မသိန်းတင်နှင့် လက်ထပ်ပေး ရန် အနူးအညွတ် ဖျောင်းဖျပြောဆိုခဲ့၏။ ခက်သည်မှာ ဦးသန့်၏ ညီဖြစ်သူ

ဦးခန့်၏ အိမ်ထောင်ရေးပြဿနာ ဖြစ်ပေါ်စဉ်ကလည်း ဦးသန့်သည် ညီဖြစ်သူ အား မိမိ၏ ချစ်သူကို မယူရန် မိခင်ဘက်မှ ဝင်၍ ကန့်ကွက်ပေးခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ ဦးခန့်သည်လည်း မိမိထက် အသက်အနည်းငယ်ကြီးသော ဒေါ်စောရင်နှင့် ချစ်ကြိုက်နေသည်။ ဦးသန့်သည် ညီဖြစ်သူအားကိုယ့်ထက် အသက်ကြီးသော မိန်းမကို မယူသင့်ကြောင်း ဆုံးမစကားပြောကြားခဲ့သည်။

သို့သော် ဦးခန့်သည် မိမိချစ်သူ ဒေါ်စောရင်ကို ခိုးယူထွက်ပြေးခဲ့ လေသည်။ ဤသို့ဖြင့် ညီဖြစ်သူ၏ အိမ်ထောင်ရေး ပြဿနာကို လူပျိုကြီး ဦးသန့်က ဝင်၍ရှင်းပေးစဉ်က သူ့ဆောင်ရွက်မှုမှာ မအောင်မြင်ခဲ့။ ညီဖြစ်သူ အား အသက်ကြီးသူကို မယူစေချင်သော ဦးသန့်သည် နောက်ဆုံးတော့ အလျှော့ပေးခဲ့ရသည်။ သို့သော် ဦးသန့်၏ ချစ်သူမှာလည်း မိမိထက် အသက်ကြီးသူတစ်ယောက် ဖြစ်နေပါတော့သည်။ စင်စစ်ဆိုသော် ဦးသန့်သည် ဦးခန့်၏ အိမ်ထောင်ရေးပြဿနာဖြစ်စဉ်က မိခင်ကြီး စိတ်ချမ်းသာစေရန် အတွက်သာ ဦးခန့်ကို တားဆီးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ကိုယ်ရေးကြိုလာသောအခါ တွင်ကား ဦးသန့်သည်လည်း အသည်းနှလုံးက အမြစ်တွယ်၍လာသော အချစ်ကိုသာ ဦးစားပေးခဲ့မိပေသည်။

ဦးသန့်၏ မိခင်ဒေါ်နန်းသောင်းသည် ဦးသန့်၏ ချစ်သူကို များစွာ ကန့်ကွက်တားဆီး မလုပ်ခဲ့ပါချေ။ ထောက်ထားစရာတွေကလည်း အမြောက် အမြားရှိနေသည်။ သားကြီးဖြစ်သူကလည်း မသိန်းတင်ကို အလွန် မြတ်နိုး ချစ်ခင်နေပြီ။ မသိန်းတင်ကလည်း လိမ္မာရေးခြားရှိသည်။ သားဖြစ်သူ စိတ်ဆင်းရဲစေရန် မပြုမူလိုသော အကြောင်းကြောင်းကြောင့်ပင် သားနှင့် မသိန်းတင်ကို လက်ထပ်ရန် သဘောတူခဲ့၏။ ဦးသန့်နှင့် ဒေါ်သိန်းတင်တို့ကို စေ့စပ်ထားလိုက်သည်။ သို့သော် လက်ထပ်ပွဲကို ချက်ချင်းမလုပ်ပေ။ ဦးသန့်သည် ညီဖြစ်သူ ဦးသောင်း ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ဘွဲ့ရစာမေးပွဲ အောင်သည်အထိ စောင့်ရမည်ဖြစ်ပြီးလျှင် လက်ထပ်ပွဲကိုလည်း ဝါကျွတ်မှ ကျင်းပရမည် ဖြစ်ပေသည်။ သောကြာနေ့မွေးသော ဦးသန့်နှင့် စနေနေ့မွေးသော ဒေါ်သိန်းတင် တို့နှစ်ဦးအတွက် နေ့ကောင်းရက်သာများကို ရွေးကြသည်။ ၁၉၃၄-ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလထဲတွင် လက်ထပ်ပွဲကို ကျင်းပပြုလုပ်ရန် စီစဉ်ထားကြသည်။

ဦးသန့်သည် လက်ထပ်ရက်ကို စိတ်ရှည်လက်ရှည် စောင့်ခဲ့သည်။ ဒေါ်သိန်းတင်ကလည်း ဦးသန့်မိဘဘက်မှ စီစဉ်သမျှကို နားထောင် လိုက်နာသည်။ ဤသို့ဖြင့် ၁၉၃၄-ခု နိုဝင်ဘာလထဲတွင် ဦးသန့်၏ လက်ထပ်ပွဲကို ဒေါ်သိန်းတင်၏မိခင် ဒေါ်ကျေး၏အိမ်တွင် စည်ကားစွာ ကျင်းပခဲ့ရသည်။ နှစ်ဘက်မိတ်ဆွေ အပေါင်းအသင်းများမှာ မင်္ဂလာပွဲသို့ စည်ကားစွာ လာရောက်ကြလေသည်။

ဒေါ်သိန်းတင်ကား ဦးသန့်လို စိတ်သဘောထားပြည့်ဝသူ တစ်ဦးကို ခင်ပွန်းတော်ရသဖြင့် များစွာဝမ်းသာမိ၏။ ဦးသန့်၏ အရည်အချင်းကို ဒေါ်သိန်းတင်၏ သူငယ်ချင်း မိန်းကလေးများက ကောင်းစွာ သိသဖြင့် ဒေါ်သိန်းတင်ကို “ညီး- လင်ကောင်းသားကောင်းရတာပါ မသိန်းတင်ရယ်၊ ထိပေါက်ထားပါဖဲ” ဟု ဝမ်းသာအားရ ပြောခဲ့ကြပေသည်။ မှန်သည်။ ထိုအချိန်က ဣန္ဒြေအောင်လှလည်း လူကြီးလူကောင်းတစ်ဦးလည်း ဖြစ်သော၊ ခေတ်ပညာတတ်လည်း ဖြစ်သော၊ အလွန်ပင် စိတ်သဘောထား ပြည့်ဝသူ လည်း ဖြစ်သော ဦးသန့်ကို လက်ဆက်ရသော မိန်းကလေးများအဖို့ များစွာ ကံကောင်းသည်ဟု ဆိုရချေမည်။

ဦးသန့်၏ ဘဝခရီးမှာ ထိုအချိန်မှစ၍ ပျော်မွေ့ချောမောစွာဖြင့် ခရီးဆက်ခဲ့ရပြန်သည်။ ဦးသန့်မှာ မိမိအတွက် ဘဝခရီးကို အတူလက်တွဲ၍ သွားရတော့မည့် ဇနီးချော၊ ဇနီးအလိမ္မာကို ရခဲ့သဖြင့်လည်း အကျေနပ်ကြီး ကျေနပ်ခဲ့သည်။ မိခင်အိုကြီးကို လုပ်ကျွေးသမှုပြု၍ ကျေးဇူးဆပ်ခွင့်ရသော ကြောင့်လည်း ဝမ်းသာပျော်ရွှင်ခဲ့ရသည်။ ထို့ပြင် မိမိဝါသနာပါသော ကျောင်း ဆရာအလုပ်ဖြင့် အနာဂတ် မြန်မာနိုင်ငံ၏ သားသမီးကောင်းကလေးများကို ပြုစုပျိုးထောင်ပေးရလျက် ရှိသဖြင့်လည်း စိတ်တွင် ကြည်နူးမှု အထူးဖြစ်ခဲ့ရ သည်။

ထိုမျှသာမဟုတ်သေး၊ ဦးသန့်သည် တဘက်မှာ စာရေးဆရာ ဦးသန့် အဖြစ်ဖြင့် တိုင်းပြည်၏ တာဝန်ကို ထမ်းခဲ့ပြန်သည်။ ၁၉၃၀-ခုနှစ်ဆီမှစ၍ မြန်မာနိုင်ငံ စာနယ်ဇင်းများ၌ စာရေးဆရာဦးသန့်၏ စာပေဆောင်းပါး၊ ကဗျာများ ဝေဝေဆာဆာပင် ပါရှိလာခဲ့သည်။ ဦးသန့်သည် ကျောင်းလုပ်ငန်းကို

ကျောင်းချိန်တွင် ဆောင်ရွက်၍ ကျန်အချိန်များတွင် စာပေရေးသားခြင်းဖြင့် အချိန်ကုန်စေသည်။ နံနက်တိုင်းပင် ရွှေမြင်တင်ဘုရားဆီသို့ အညောင်းပြေလမ်းလျှောက်ခြင်းဖြင့် ကျန်းမာရေးအတွက် အလေ့အကျင့်တစ်ခု ပြုခဲ့သည်ကိုလည်း ဝတ်မပျက်။ ဦးသန့်သည် ဘိလိယက်ထိုးလည်း ဝါသနာပါခဲ့သည်။ သူငယ်ချင်း အရာရှိများနှင့် စာတိုက်လမ်းရှိ အစိုးရကလပ်တွင် သွားရောက်၍ ညနေတိုင်း ဘိလိယက်ထိုးတတ်သည်။ ကမ်းနားလမ်း ကလပ်တွင်လည်း ရံခါပင် သွားရောက်၍ ဘိလိယက်ထိုးတတ်သည့်အခါလည်း ရှိ၏။

ဦးသန့်သည် လက်ထပ်ပြီးသောအခါတွင် ယောက္ခမဖြစ်သူ ဒေါ်ကျေး၏ စဉ်အိုးတန်းရပ်နေအိမ်သို့ လိုက်ပါ ပြောင်းရွှေ့၍ နေထိုင်ခဲ့သည်။ ဦးသန့်၊ ဒေါ်သိန်းတင်တို့တွင် သားဦးကလေး မောင်ဘိုကို ဖွားမြင်ခဲ့သည်။ သားဦးမို့ ဦးသန့်နှင့် ဒေါ်သိန်းတင်တို့က ရူးမတတ် ချစ်သည်။ အဖွားဖြစ်သူ ဒေါ်နန်းသောင်နှင့် ဒေါ်ကျေးတို့ကလည်း မြေးဦးမို့ အသည်းစွဲ ချစ်ကြရပေသည်။ မောင်ဘိုကလေးမှာလည်း ချစ်စရာ အလွန်ကောင်းပါသည်။ ဖြူဖြူလှလှဝဝကလေးဖြစ်သည်။ တစ်နှစ်အရွယ် အချိန်ကပင် မပီကလာ စကားကလေးများ ပြောတတ်လာခဲ့ပေသည်။ သို့သော် မောင်ဘိုမှာ မွေးလာပြီး မကြာမီပင် မကျန်းမမာ ဖြစ်လာလေ၏။

မောင်ဘို အခါလည်သားဘဝတွင် အဖျားဝင်လာသည်။ ကလေးမှာ အဖျားမကျ၍ မြန်မာဆေးဆရာတစ်ဦးကိုပင့်၍ ကုသသည်။ သို့သော် အဖျားမှာ မသက်သာ။ တဖန် ဆရာဝန်တစ်ဦးကိုပင့်၍ ကုသပြန်သည်။ မောင်ဘို၏ အဖျားရောဂါမှာ မသက်သာခဲ့ပေ။ ဆွေမျိုးမိတ်သင်္ဂဟ တွေက မောင်ဘိုအား နာမည်ပေးကင်ပွန်းတပ် ပြုလုပ်လိုက်လျှင် ကျန်းမာ လာလိမ့်မည်ဟု ပြောကြ၏။ ထို့ကြောင့် ဦးသန့်တို့မိသားစုသည် မောင်ဘို အတွက် နာမည်ပေးကင်ပွန်းတပ် မင်္ဂလာအခမ်းအနား ကျင်းပကြသည်။ မိတ်သင်္ဂဟဆွေမျိုး စုစုပေါင်း ၄၀၀ ခန့် ဖိတ်ကြားဧည့်ခံရလေသည်။

မောင်ဘိုမှာ နာမည်ပေးမင်္ဂလာပြုပြီးသည်မှစ၍ ကျန်းမာလာ၏။ သို့သော် ထိုနှစ်အတွင်းတွင်ပင် တစ်ကြိမ်ပြန်၍ ဖျားပြန်၏။ ယခုတစ်ကြိမ်တွင်ကား ကလေး၏ အသက်ကို အဆုံးခံလိုက်ရလေသည်။ ဦးသန့်ကညီဦးခန့် ထံသို့

စာရေးလိုက်၏။ ထိုနေ့မှာ ၁၉၃၆-ခု စက်တင်ဘာလ ၂၂ ရက်နေ့ဖြစ်သည်။

“မောင်ဘိုတော့ အဖျားရောဂါနဲ့ဘဲ မနေ့ညနေ ၃-နာရီခွဲမှာ ဆုံးရှာပြီ။ ဒီလောက်မြန်မြန်ကြီး ဒို့့ကို ခွာသွားလိမ့်မယ်လို့ မထင်ဘူး။ ဆုံးတဲ့ညနေ ၅-နာရီမှာပဲ သဂြိုဟ်လိုက်တယ်။ မသိန်းတင်လည်း ဖြေမဆည်နိုင် ဖြစ်နေရှာရဲ့။ ငါလည်း အိပ်မက် မက်နေသလား အောက်မေ့တယ်။ တကယ်ဆိုတော့ ဘဝဆိုတာ အိပ်မက်ရှည်ကြီးပါပဲ”

ဦးသန့်နှင့် ဒေါ်သိန်းတင်တို့၏ ပရိဒေဝမီးကို ငြိမ်းနိုင်သမျှ ငြိမ်းစေရန် သူငယ်ချင်းအပေါင်းအသင်းတစ်စုက ၄-လသား ကလေးငယ်တစ်ယောက်ကို မွေးစားဖို့ ရှာလာကြသည်။ ကလေးငယ်၏ မိဘများမှာ ယင်းကလေးကို ကြီးပြင်းလာသည်ထိ ပြုစုစောင့်ရှောက်နိုင်ခြင်း မရှိ၍ ဦးသန့်တို့အား မွေးစားခွင့် ပြုကြသည်။ ဦးသန့်ရော ဒေါ်သိန်းတင်တို့ပါ ထိုကလေးငယ်ကို ချစ်ခင်မြတ်နိုးကြလေသည်။ ကလေးကို ‘မောင်စောလွင်’ ဟု အမည်ပေးကြသည်။ ထိုကလေးကို မွေးစားပြီး၍ မကြာမီပင် သမီးအေးအေးကို မွေးသည်။ အေးအေးနောက် သားမောင်တင်မောင်ကို မွေးပြန်သည်။ ယခုအခါတွင် ဦးသန့်တို့ မိသားစုမှာ သားသမီးသုံးယောက်နှင့် အလွန်ပျော်မွေ့စရာ ကောင်းနေပြန်တော့သည်။ မကြာမီ ဂျပန်စစ်တပ်သည် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ဝင်လာလေသည်။ ဦးသန့်သည် ရေဒီယိုမှ နိုင်ငံခြားသတင်းများကို နားထောင်၏။ ၁၉၄၁-ခု ဒီဇင်ဘာလမှစ၍ ကြားရသော သတင်းတွေမှာ ယုံနိုင်စရာမရှိလှပေ။ ထိုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၇-၉ ရက်များတွင် ဂျပန်သည် ပုလဲဆိပ်ကမ်းကို ဗုံးကြဲတော့သည်။ ဒီဇင်ဘာလ ၁၅-ရက်နေ့တွင် ဂျပန်သည် မြန်မာနိုင်ငံ တောင်ဘက်စွန်း ဝိတိုရိယအူသို့ ရောက်လာသည်။



၆။ စာရေးဆရာဦးသန့်

ငယ်စဉ်က မြန်မာစာပေကို အထူးလေ့လာမှတ်သား လိုက်စားလာခဲ့သော ဦးသန့်၏ လုံ့လဝီရိယသည် အမျိုးသားကျောင်းဆရာဘဝသို့ ရောက်သောအခါတွင် အမျိုးသားလွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲနှင့် အမျိုးသားစာပေ တိုးတက်ကြီးပွားရေးတိုက်ပွဲတို့၌ အောင်မြင်သော နှလုံးရည် သူရဲကောင်းတစ်ယောက် ဖြစ်စေရန် များစွာအထောက်အကူပြုခဲ့သည်။ ဦးသန့်သည် အမျိုးသားအထက်တန်းကျောင်းတွင် ကျောင်းအုပ်ကြီးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရင်း အမျိုးသားလွတ်လပ်ရေးလှုပ်ရှားမှုအတွက် တက်ကြွသောလူငယ်များအား အမျိုးသားစိတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် အစဉ်လှုံ့ဆော်သင်ပြခဲ့သည်။

ဦးသန့်ကို အမျိုးသားလွတ်လပ်ရေး လှုပ်ရှားမှုတိုက်ပွဲအဆင့်ဆင့်တွင် လက်နက်ကိုင်၍လည်းကောင်း၊ တရားဟောစင်မြင့်တွင် တက်၍ လက်သီးလက်မောင်းတန်းလျက် တရားဟောနေသည်ကိုလည်းကောင်း တွေ့ရမည် မဟုတ်ပေ။

ဦးသန့်သည် လက်ရုံးရည်ဖြင့် တိုက်ခိုက်ရသော လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲတွင် မပါဝင်ခဲ့။ သို့သော် နှလုံးရည်ဖြင့် တိုက်ခိုက်ရသော ယင်းလွတ်လပ်ရေးလှုပ်ရှားမှုတိုက်ပွဲနှင့် အမျိုးသားစာပေ တိုးတက်ကြီးပွားရေးတိုက်ပွဲတို့၌ ဦးသန့်ကို ထိပ်ဆုံးမှ ထည့်သွင်းရမည်ဖြစ်သည်။ ဦးသန့်သည် အမျိုးသားအထက်တန်းကျောင်း၊ ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီးအဖြစ်ဖြင့် တစ်ဖက်မှ တာဝန်ထမ်းနေစဉ် တစ်ဖက်မှ ဂန္ထလောက၊ ကြီးပွားရေးနှင့် အမျိုးသားပညာရေးမဂ္ဂဇင်းစသော စာနယ်ဇင်းတို့၌ အဆက်မပြတ် ဆောင်းပါး၊ ကဗျာများကို ရေးသားခဲ့သည်။

ဦးသန့်သည် မြန်မာစာအရေးအသား နိုင်နင်းကျွမ်းကျင်သကဲ့သို့ အင်္ဂလိပ်

စာအရေးအသားလည်း သေသပ်ကျနသွယ်ဖြစ်သည်။ ဂန္ထလောကမဂ္ဂဇင်း အင်္ဂလိပ်ဘာသာကဏ္ဍတွင် ဦးသန့်၏ ဆောင်းပါးများ ၁၉၃၄၊ ၁၉၃၅၊ ၁၉၃၆၊ ၁၉၃၇ ခုနှစ်များဆီက မကြာခဏပါရှိခဲ့သည်ကို တွေ့ရပေသည်။ ဦးသန့်ရေးသော ဆောင်းပါးများမှာ အများအားဖြင့် မြန်မာစာပေ အဆင့်အတန်းမြင့်မားရေးကို အခြေခံ၍ရေးသည်က များသည်။ သူရေးခဲ့သော ယင်းဆောင်းပါးများကို ဖတ်ရှုခြင်းဖြင့် အမျိုးသားဟန်နှင့် အမျိုးသားစာပေအဆင့်အတန်း မြင့်မားလာစေရန် သူမည်မျှစေတနာထားသည်ကို သိရှိနိုင်သည်။ အောက်ဖော်ပြပါ ဆောင်းပါးမှာ ဂန္ထလောကမဂ္ဂဇင်း၌ ဦးသန့်ရေးနေကျဖြစ်သော “ကျွန်တော်၏ ကျောင်းပြုတင်းမှ” အင်္ဂလိပ်ဘာသာဆောင်းပါးကဏ္ဍတွင် ပါရှိသော ဆောင်းပါးတစ်စောင်ဖြစ်သည်။ စာပေရေးရာနှင့်ပတ်သက်၍ ဦးသန့်၏ အမြင်ကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းတင်ပြထားသည်ကို တွေ့ရပေမည်။

ကျွန်တော်၏ ကျောင်းပြုတင်းမှ

ရေးသူ-ဦးသန့်

အထူးထုတ်

ဂန္ထလောကမဂ္ဂဇင်း၏ ဆယ်နှစ်မြောက် အထူးထုတ် စာစောင်မှာ ပြောင်မြောက်အောင်မြင်သော ‘စာစောင်တစ်ခု ဖြစ်လေသည်။ ဂန္ထလောကမဂ္ဂဇင်း အနေဖြင့် ပထမဆယ်နှစ်ခရီးကို အောင်မြင်စွာ ကျော်လွန်သွားလာနိုင်ခဲ့သဖြင့် များစွာ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ချီးကျူး နှုတ်ခွန်းဆက်သလိုက်ပါသည်။ အနောက်နိုင်ငံ တိုင်းပြည်များ၏ စာနယ်ဇင်းလောကတွင် ဆယ်နှစ်ဟူသော အချိန်ကာလမှာ များစွာ ကြာမြင့်သည်ဟု မဆိုနိုင်ပါ။ မြန်မာနိုင်ငံကဲ့သို့ နေ့မြင်ညပျောက်ဆိုသလို ထွက်လာပြီး ရပ်ဆိုင်းသွားရသည်သာများသော သတင်းစာမဂ္ဂဇင်းများ၏ အခြေအနေကို သုံးသပ်လျှင်ကား ဆယ်နှစ်မျှ ကြာမြင့်အောင် တည်ရှိခဲ့ခြင်းမှာ ဂုဏ်ယူဘွယ် စွမ်းဆောင်မှု တစ်ခုဟုပင် ဆိုရပါတော့မည်။

မြန်မာနိုင်ငံ ပညာပြန့်ပွားရေးအသင်းကြီးအနေဖြင့်၎င်း၊ အသင်းဥက္ကဋ္ဌကြီး အနေဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဂန္ထ လောကမဂ္ဂဇင်း ဆယ်နှစ်ကြာ တည်တံ့ခိုင်မြဲခဲ့ခြင်းအတွက် များစွာဂုဏ်ယူဘွယ် ဖြစ်ပါသည်။ ဒုတိယဆယ်နှစ်ပိုင်းတွင်လည်း ဂန္ထ လောက မဂ္ဂဇင်းကြီး၌ ယခုထက်ပိုမို တိုးတက်အောင်မြင်မှု ရရှိလိမ့်မည် ကိုလည်း မျှော်လင့်လျက်ရှိရပေသည်။

အောက်စဖို့ဒ်မှတ်တမ်း

မြန်မာနိုင်ငံ ပညာပြန့်ပွားရေးအသင်းကြီးမှ သိပ္ပံမောင်ဝ ၏ အောက်စဖို့ဒ် တက္ကသိုလ် မှတ်တမ်းစာအုပ်ကို ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေ မည်ဟု ကြားသိရပေသည်။ ကျွန်တော်မှ လစဉ်ထုတ်မဂ္ဂဇင်း၌ ပါလာသော အောက်စဖို့ဒ်တက္ကသိုလ် မှတ်တမ်းများကို ဖတ်ရှု ရသည့်အချိန်ကစပြီး များစွာ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခဲ့ရ၏။ ထိုမှတ်တမ်းများကို စာတစ်စောင် ပေတစ်ဖွဲ့ဖြင့် စုပေါင်းပုံနှိပ် ထုတ်ဝေသည်ကို ဖတ်ရှုရန် ကျွန်တော် များစွာ ဆန္ဒရှိခဲ့ပေသည်။ ပညာရေးလောကတွင် တိုးတက်နေသော အတွေးအမြင်များဖြင့် ရေးသားအပ်သော စာအုပ်ကောင်းများ ထွက်ပေါ်လာရေးမှာ များစွာအရေးကြီးလှပေသည်။

အမျိုးသားပညာရေးဂျာနယ်

၁၉၃၄ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလကွင် ကျင်းပပြုလုပ်သော မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ အမျိုးသားကျောင်းဆရာကြီးများညီလာခံမှ လေးလတစ်ကြိမ်ထုတ် အမျိုးသားပညာရေးဂျာနယ်စာစောင်ကို ထုတ်ဝေရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့လေသည်။ ထိုဂျာနယ်ကို ဆရာကြီး ဦးဘလွင် ဂုဏ်ထူးဆောင်အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ဆောင်ရွက် နေသော အမျိုးသားကျောင်းဆရာများ အသင်းကြီး၏

ကြွေးကြော်သံအဖြစ် ထုတ်ဝေရန် ရည်ရွယ်ခဲ့ကြလေသည်။ ယနေ့အထိဆိုလျှင် ညီလာခံပြီးသည်မှာ လေးလကြာခဲ့သော်လည်း အမျိုးသားပညာရေးဂျာနယ် ထုတ်ဝေရန် တစ်စုံတရာကို ကိုယ်ထိလက်ရောက်ဆောင်ရွက်ခြင်းရှိသည်ကို မကြားသိရပေ။ လာမည့် ဇွန်လ၊ ကျောင်းများ ပြန်လည်ဖွင့်လှစ်သောအခါတွင်ကား ထိုဂျာနယ်၏ ပထမစာစောင်ကို ကျွန်တော်တို့ ဖတ်ရှုရလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ရပေသည်။ ထိုဂျာနယ်ကို ဝယ်ယူဖတ်ရှုရမည့်သူ ဦးရေငါးရာ ရှိမည်ဆိုလျှင် ဂျာနယ်ထုတ်ဝေရေးအတွက် ငွေကြေး အကြပ်အတည်းတွေ့စရာမရှိဟု ကျွန်တော်အကြမ်းဖျဉ်း တွက်ချက်ကြည့်မိပေသည်။ နောင်သော် ထို့ထက်ပင် ဝယ်ယူဖတ်ရှုမည့်သူ ပိုမိုတိုးတက်လာပေလိမ့်ဦးမည်ဖြစ်ပါသည်။

ကလေးများအတွက် စာပေ

ကျွန်တော်၏ သူငယ်ချင်းဖြစ်သူ ဝါးခယ်မမှ မစ္စတာဂွမ်လျော့က နောက်ဆုံးထုတ် ကြီးပွားရေးမဂ္ဂဇင်းတွင် မြန်မာ့ ကလေးသူငယ်များအတွက် စာအုပ်ကောင်းများ လိုအပ်နေကြောင်းဖြင့် ကျွန်တော်တို့ကို သတိပေးနှိုးဆော်ရေးသားခဲ့ပေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံပြည်သူလူထုအနေဖြင့် မည်သို့သော စာပေများ ယနေ့လိုအပ်လျက်ရှိသည်ကို နားမလည်ကြသေးသည်မှာ များစွာအရုပ်ဆိုးလျက်ရှိပေသည်။ ခေတ်စမ်းကဗျာစာအုပ်တွင် ကလေးသူငယ်များအတွက် ကိုဝန် (မင်းသုဝဏ်) ရေးသားသော ကလေးကဗျာများမှာ များစွာ စိတ်ရွှင်မြူးဘွယ်ရာ ကောင်းလှပါသည်။ အောက်ပါကဗျာမှာ ထိုခေတ်စမ်းကဗျာတပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။

သပြေသီးကောက်

ဝါဆိုဝါခေါင် ရေတွေကြီးလို့
 သပြေသီးမှဲ့ကောက်စို့ကွယ်
 ခရာဆူးခြုံဟိုအထဲက
 မြောနက်မဲကြီးတွယ်တတ်တယ်
 မြောနက်ဆိုတာ ဂျိုနဲ့လားကွဲ့
 မြွေနဂါးတောင် ကြောက်ဘူးကွယ်
 ဒို့လဲကြောက်ပေါင် အတူသွားလို့
 အုန်းလက်နွားလေးထားခဲ့မယ်
 သွားကွယ်...သွားကွယ်။ ။

ကလေးစာပေနှင့် ပတ်သက်၍ ကင်းနက်ဂရေဟမ်
 ရေးသားသော ကလေးများအတွက် ပုံဝတ္ထုများကို
 မြန်မာဘာသာပြန်ဆရာများ ဆီလျော်အောင် ပြန်ဆိုရေးသားလျှင်
 များစွာသင့်တော်မည်ဟု ဆင်ပါသည်။ ကင်းနက်ဂရေဟမ်သည်
 ကလေးများအတွက် တက်တက်ကြွကြွဖြင့် ထိုစာအုပ်ကို
 ရေးသားခဲ့သော်လည်း ယနေ့မြန်မာလူကြီးများ ဖတ်ရှုရုံမှအပ
 ထိုစာအုပ်၏ အကျိုးအာနိသင်ကို ကလေးများ မခံစား ရသေးပါ။
 သူရေးသားခဲ့သော ပုံဝတ္ထုများမှ အကောင်းဆုံးပုံဝတ္ထုများ
 မှာ ရွှေခေတ်ချိန်ခါ၊ နေ့လည်အိပ်မက်များ စသည်တို့
 ဖြစ်ပါသည်။ ထိုပုံဝတ္ထုများတွင် မစွတာဂရေဟမ်သည်
 အခြားစာရေးဆရာများ မရေးသားနိုင်သည့် အချက်အလက်
 များကို အောင်မြင်စွာ သရုပ်ဖော် ရေးသားနိုင်ခဲ့ပါသည်။
 စာရေးဆရာအတော်များများမှာ မိမိတို့ငယ်စဉ်က ပြောဆိုပြုမူ
 ထင်မြင်ခံစားခဲ့ရပုံများကို ကြီးလာသောအခါ မေ့ပျောက်
 လိုက်တတ်ကြသည်။ သို့သော်...ကင်းနက်ဂရေဟမ်မှာ ထိုသို့
 မဟုတ်ပေ။

ရွှေခေတ်ချိန်ခါ ပုံဝတ္ထုဆိုလျှင် မြန်မာပြန်ဆိုရေးသားရန် အကောင်းဆုံးဖြစ်မည်ဟု ကျွန်တော်ထင်ပါသည်။ ဤမဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာက ခွင့်ပြုမည်ဆိုလျှင် ရွှေခေတ်ချိန်ခါ စာအုပ်မှ “ဖောက်ထွင်းခိုးသူများ” ပုံဝတ္ထုကို ကောက်နှုတ်၍ ဖော်ပြရန် ကျွန်တော်အကြံပေးလိုပါသည်။

အမှားပြင်ချက်

ဂန္ထလောကတွင် ကျွန်တော် နောက်ဆုံးရေးသားခဲ့သည့် ဆောင်းပါး၌ မစ္စတာဖာနီဗယ်ကို အသက်ခြောက်ဆယ်ကျော်ပြီ ဟု မှားယွင်းရေးသားခဲ့မိပါသည်။ အမှန်မှာ အသက်ခြောက်ဆယ် နီးပြီဟု ပြင်ဆင်လိုပါသည်။

(၁၉၃၅ ခု၊ မတ်လထုတ် အမှတ် ၁၂၂၊ အတွဲ ၂၊ ဂန္ထလောက အင်္ဂလိပ်ဘာသာမှ)

အထက်ပါဆောင်းပါးကို ဖတ်ရှုရသဖြင့် ဦးသန့်၏ စာပေစေတနာကို အကဲခတ်နိုင်ကြမည်ထင်ပါသည်။ ဦးသန့်သည် ကလေးများအတွက် စာပေ တစ်ရပ် ထွန်းကားလာရေးအတွက် များစွာ ဆန္ဒပြင်းပြဟန်တူပေသည်။

ယနေ့ထိ မြန်မာစာပေလောကတွင် ကလေးများအတွက် အားရစရာ စာကောင်းပေမွန် ထွန်းကားလာခြင်း မရှိသေးပေ။ သို့သော် ကလေးစာပေ ကောင်းများထွန်းကားရန် ဒေါက်တာဂွမ်လျှောင်ကဲ့သို့၊ ဦးသန့်ကဲ့သို့သော စာရေးဆရာများသည် လွန်ခဲ့သော အနှစ်နှစ်ဆယ်ခန့်ကပင် ဆန္ဒပြင်းပြစွာ နှိုးဆော်သမှုပြုခဲ့ကြသည်ဆိုခြင်းကို အထက်ပါဆောင်းပါးအား ထောက်ထား၍ သိရှိနိုင်ကြပေသည်။ ဦးသန့်သည် စစ်ကြိုခေတ်က စာရေးဆရာများကို များစွာသဘောတွေ့ဟန်မရှိပေ။ စာရေးဆရာလုပ်မည်၊ စာတွေရေးမည်ဟု ပါးစပ်မှ ဟစ်အော်ကြွေးကြော်နေပြီး လူ့သဘာဝနှင့် နီးစပ်သော ဓလေ့ထုံးစံ များကို လေ့လာခြင်းမပြု၊ လူ၏သဘောစရိုက်ကို အနည်းငယ်မျှစူးစမ်းမှုမပြု ကြသောသူများအတွက် ဦးသန့်သည် များစွာပင် အားမရဖြစ်ခဲ့ဟန်ရှိသည်။

အောက်ပါဆောင်းပါးမှာ ဂန္ထလောကမဂ္ဂဇင်းတွင် “ကျွန်တော်၏ ကျောင်းပြုတင်းမှ” အခန်းမှ ဦးသန့်ရေးလိုက်သော ဆောင်းပါး၏ ကောက်နုတ်ချက်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုဆောင်းပါးတွင် ဦးသန့်နှင့် စာရေးမည်ဟု တစ်ကြော်ကြော်အော်နေသော စာရေးဆရာဆိုသူတို့ တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးခန်းကို ထိထိမိမိရေးသားဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ စာရေးဆရာ ဟူသည် လူ့လောက လူ့သဘာဝကို လေ့လာသင့်သည်။ လူ့စရိုက် လူ့ဓလေ့ကို နားလည်ထားသင့်သည်။ သို့မဟုတ်လျှင် ထိုစာရေးဆရာသည် မည်သည်ကို ရေးတော့မည်နည်းဟု ဦးသန့်က မေးထားသည်။ ပီပြင်သော မြန်မာစာပေ ထွန်းကားရေးအတွက် ထိုဆောင်းပါးသည် များစွာအထောက်အကူပြုနိုင်သည် ဟု ဆိုနိုင်ပေမည်။

ဝတ္ထုရေးရာတွင်

တစ်ခါတစ်ရံ ကျွန်တော့်ထက် အသက်ငယ်သော စာရေးဆရာကလေးများသည် သူတို့၏ အတွေးအခေါ်နှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်တော်နှင့် လာရောက်ဆွေးနွေးပါသည်။ သူတို့နှင့် ကျွန်တော်တွေ့ဆုံ၍ ဆွေးနွေးကြပုံကို အောက်တွင် ရေးသားဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

“ကဲ.....မင်းဘာလုပ်မယ် စိတ်ကူးသလဲ.....”

“ကျွန်တော် စာရေးချင်တယ်၊ ဝတ္ထုတွေရေးမယ်”

“မင်း ပိုက်ဆံများများရချင်လို့လား.....၊ မင်း ချမ်းသာကြီးပွားချင်လို့လား.....”

“အို.....မဟုတ်ပါဘူး၊ ကျွန်တော်စာရေးချင်လို့ပါ”

“မင်း ဘာသာရေးမှာ စိတ်ဝင်စားရဲ့လား.....”

“ဟင့်အင်း.....မဝင်စားပါဘူး.....၊ ကျွန်တော် ဝတ္ထုဘဲ စိတ်ဝင်စားတယ်၊ စာရေးချင်တယ်...”

“ရွေးကောက်ပွဲတို့၊ ဒီစတိတ်ကောင်စီတို့ကိုကော မင်း စိတ်ဝင်စားရဲ့လား.....”

“ဟာဗျာ...စာပဲရေးချင်ပါတယ်ဆိုမှ ဒီနိုင်ငံရေးတွေ

ကျွန်တော် ဘယ်စိတ်ဝင်စားမလဲ....”

“ဒါဖြင့်.....ဘာလုပ်မလဲ၊ နိုင်ငံရေးကို စိတ်မဝင်စားရင် မြန်မာလူမျိုးတွေတိုးတက်ရေးအတွက် တခြားနည်းနဲ့ ဆောင်ရွက် လိုစိတ် ရှိလို့လား...”

“ဒါတွေ ကျွန်တော်နားမလည်ပါဘူး.....၊ ကျွန်တော် ဝတ္ထု ရေးချင်တယ်၊ စာပေရေးသားချင်တာပဲရှိတယ်”

“မင်းလူမှုရေးလုပ်ငန်းတွေ တိုးတက်ဖို့ကိုကော စိတ်ဆန္ဒ မရှိဘူးလား.....”

“ဟင့်အင်း...”

“ချောချောလှလှ မိန်းကလေးတွေကို မင်းမြင်တဲ့အခါ သူတို့ကို ချစ်ခင်ပိုးချင်ပန်းချင်စိတ်များ မဖြစ်ပေါ်ဘူးလား.....”

“သူတို့ ဘယ်လောက်လှလှ ကျွန်တော်လှည့်တောင် မကြည့်ပါဘူး၊ ကျွန်တော်က စာပဲရေးနေချင်တာ”

“မင်း ကျောင်းဆရာတို့ မြို့အုပ်တို့ လုပ်ပြီးတော့ ကလေးတွေ... မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်းတွေနဲ့ ပျော်ပျော်ပါးပါး မနေချင်ဘူးလား...”

“ဟာဗျာ...ခင်ဗျားကို ပြောပြီးပြီမဟုတ်လား....၊ ကျွန်တော့်ဆန္ဒက ဝတ္ထုရေးနေချင်တာပါလို့...”

“ဟ...ဒါဖြင့်ရင် မင်းက ဘာတွေရေးမှာလဲ၊ မင်း ထားရှိတဲ့ ဆန္ဒက စာပေရေးသားခြင်းတစ်ခုထဲ။ မင်းဝတ္ထုထဲမှာ ထည့်ရေးမှာက မင်းလုံးဝစိတ်မဝင်စားဘူးဆိုတဲ့ ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားတွေရဲ့ လှုပ်ရှား သွားလာမှုတွေမဟုတ်လား။ လူတွေရဲ့ အောင်မြင်မှု၊ ဆန္ဒ၊ ဆုံးရှုံးရမှု၊ သောက၊ မေတ္တာ စသည်တွေမပါဘဲ ယောက်ျား၊ မိန်းမတွေအကြောင်း မထည့်ဘဲ ဘယ်လိုလုပ်ပြီး မင်းဝတ္ထုရေးမှာလဲ.....”

ယနေ့ ကျွန်တော်တို့ခေတ် စာရေးဆရာများထဲတွင် ထိုကဲ့သို့ ဘာမှန်းမှမသိနားမလည်ဘဲ စာရေးချင်သူ ဝတ္ထုရေး

ချင်သူတွေ များနေပါသေးသည်။

သူတို့သည် စာပေရေးသားခြင်းပြုလိုကြသည်ဟု ရိုးသားစွာ ပြောနေကြသော်လည်း ကမ္ဘာ့နိယာမတရားတွေ ကိုကား လေ့လာသုံးသပ်ရှုမြင်ရမှန်း နားမလည်ကြချေ။

(၁၉၃၅ ခု၊ ဇူလိုင်လထုတ်၊ အတွဲ ၂၁၊ အမှတ် ၁၂၆၊ ဂန္ထလောက)

အထက်ပါဆောင်းပါးမှာ လွန်ခဲ့သော အနှစ် ၂၀ က ရေးသားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သော်လည်း ယနေ့ မြန်မာစာပေလောကအတွက် များစွာ အကူရနေသေး သည်ကို ငြင်းကွယ်ရန်မရှိပေ။ ယနေ့ မြန်မာစာပေလောကတွင်ပင် စာရေးချင် သောသူများ၊ စာရေးဆရာဖြစ်ချင်သူ အတော်များများသည်။ စာရေးဟန်၊ စာရေးနည်း၊ အနုပညာကို နားမလည်ကြသေးဘဲရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။

စာပေရေးသားချင်သူသည် လူ့သဘာဝ၊ လူ့စရိုက်နှင့် လူ့လောက ကြီးတစ်ခုလုံးကို ရှုမြင်တတ်ရန် လိုကြောင်းဖြင့် ဦးသန့်သတိပေးရေးသားချက် မှာ ယနေ့ထက်ထိပင်ခေတ်မီနေသေးသည်ကို တွေ့ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဦးသန့် သည် ကဗျာရေးရန်လည်း ဝါသနာထုံသူတစ်ဦးဖြစ်သည်။ ဂန္ထလောကမဂ္ဂဇင်း တွင် သီလဝကလောင်နာမည်ဖြင့် ဦးသန့်သည် ခေတ်စမ်းကဗျာများလည်း ရေးသားခဲ့သည်။ ထိုခေတ်က ခေတ်စမ်းကဗျာလောကကို ဦးဆောင်နေသူများ မှာ ဦးသန့်၏ မိတ်ဆွေများ ဖြစ်ကြသော ဆရာဦးဝန် (မင်းသုဝဏ်)နှင့် ဆရာဦးသိန်းဟန် (ဇော်ဂျီ)တို့ ဖြစ်ကြသည်။

ဦးသန့်သည် ချစ်ဆွေကဗျာဆရာကြီးများကဲ့သို့ပင် မိမိလည်း ကဗျာရေးစမ်းသိဖွဲ့ချင်သည်။ ထို့ကြောင့် မိခင်က သားငယ်ကို ရှေးမော့နေသည့် ဟန် “မငိုနဲ့ကွယ်” ကဗျာကို ရေးသားသီကုံးခဲ့သည်။ သူ၏ ကဗျာမှာ ကလေး၏ ဘခင်နှင့် မိခင်တို့ တစ်မြေရပ်ခြား ကွဲပြားနေသည့်ဖြစ်အင်ကို ရိုးရိုးကလေးနှင့် ဖော်ပြထားသည်။

မငိုနဲ့ကွယ်

အိုအေအေ အမေချော့လို့
 တိတ်ပါတော့ မယ့်သည်းချာ
 ခိုပြာခိုဖြူနဲ့
 တကူကူဂျိုးတွေရောက်ပါလို့
 မိတ္တီလာကန်တော်အောက်ဆီက
 ဘားကောက်ဘို့ အမေမှာ ။ ။
 အေအိုအိုကြောင်ကြီးက
 အမြီးခတ်တိုတို
 မေ့သားကို လာ၍ ကိုက်ပါလိမ့်
 မေရိုက်မယ် မောင်မငိုနဲ့
 ဒီကြောင်အိုအဆီစားပါလို့
 အသားကို သူမျိုတတ်တယ်ကွဲ့
 ရပ်တော့အသာ ။ ။
 အိုအေအေပါးပြင်နုမှာလ
 ပုလဲဥမျက်ရည်ယို
 သည်တိုင်းသာ အငိုဆက်ရင်ဖြင့်
 ခက်လေပြီ သည်တမိမှာတော့
 ကလေးဘေ ဘယ်မှာရှိလေဘိ
 သိချင်လှစိတ်မကြည်
 ဘယ်ဆီမှ မရှာအား ။ ။
 အိုအေအေအသာပိုက်ပါလို့
 ရွှေနှို့ချို အမေတိုက်မယ်ကွဲ့
 ငိုရှိုက်ကာ မောင်မနေနဲ့
 ကလေးဘေပြန်လာရောက်ခါမှ

စားသောက်ရန်ချီချည်လှိုင်၍
နှစ်ယောက်ပြိုင်အတူချော့မယ်ကွယ်
တိတ်တော့မေ့သား ။ ။

‘သီလဝ’

(၁၂၉၆ ခု၊ နယုန်လထုတ် ဂန္ထလောက အတွဲ ၁၉၊ အမှတ် ၁၁၃)

အထက်ပါကဗျာတွင် ဦးသန့်၏ ရှုမြင်တတ်ပုံကလေးမှာ ချစ်စဖွယ်ပင် ဖြစ်သည်။ မိခင်တစ်ဦးက မိမိ၏ သားငယ်ကို ချော့မော့ရာတွင် မိမိငယ်စဉ်က ကြားဖူးနားဝရှိခဲ့သော ကြောင်အိုပုံပြင်ကဗျာ၊ မိတ္ထီလာကန်တော်အောက်မှ ဘားကောက်ပုံပြင်ကဗျာလေးများ၏ အစိတ်အပိုင်းအစအနတို့ကို ဆွဲယူထည့် သွင်းသီဖွဲ့ထားသည်ကို တွေ့ရလေသည်။ ဦးသန့်၏ စိတ်ကူးစိတ်သန်းမည့် ကြောင်း ဤကဗျာက သက်သေခံပေလိမ့်မည်။

ပီမိုးနင်း၏ လိင်သဘာဝ ဖွဲ့နွဲ့မှု

ရေးသူ ဦးသန့်၊ ကျောင်းအုပ်ကြီး၊ ပန်းတနော်မြို့

ဝိုင်အမ်စီအေတွင် ဟောပြောသွားခဲ့သော ဦးဘသန်း၏ စိတ်ဝင်စားဘွယ် မိန့်ခွန်းတွင် ပီမိုးနင်း၏ ဝတ္ထုများ၌ လိင် သဘာဝ ဖွဲ့နွဲ့မှုများ ပိုမိုများပြားနေသည်ဟု ပါရှိခဲ့လေသည်။ ထိုမိန့်ခွန်းကြောင့်ပင် ကျွန်တော်သည် ပီမိုးနင်း၏ ဝတ္ထုများ၌ အကယ်ပင် လိင်သဘာဝ ဖွဲ့နွဲ့မှုများ လိုသည်ထက် ပိုမိုနေ ပါသလားဟု စိစစ်ဝေဖန်ကြည့်မိပေသည်။ အမှန်ပင် ပီမိုးနင်း သည် ယနေ့ လိင်ပြဿနာများကို ရေးသားခဲ့ပေသည်။ အကြောင်းမှာ ယင်းပြဿနာသည် ယနေ့ခေတ်၏ ပြဿနာ၊ လူတိုင်း၏ ပြဿနာဖြစ်ပြီး စာရေးဆရာ၏ ကိုယ်ရေးပြဿနာ မဟုတ် ပါချေ။

ဖြစ်ရပ်အမှန်မှာ သူသည် ယနေ့ သူ့ခေတ်တွင်

ကြုံတွေ့နေရသော လူတိုင်းလူတိုင်း၏ ဖြစ်ရပ်များကို ရေးသား
 နေခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ယနေ့ လူသားများသည် မျက်စိကိုဖွင့်၊
 နားကိုစွင့်လျက် ပတ်ဝန်းကျင် လူအများ၏ ဘဝအထွေထွေ
 သဘာဝအခြေအနေများကို လေ့လာရှုမြင်ရန် ကြိုးစားလျက်
 ရှိပေသည်။ ပီမိုးနင်းသည် ယင်းလူတို့ သိမြင်နားလည်လိုသော
 သဘာဝကို အရင်းအတိုင် ဖွဲ့နွဲ့ရေးပြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။
 မစ္စတာ အာနိုးဘင်းနက်က တချိန်က ပြောဖူးသည်၊ စာရေးဆရာ
 ဝတ္ထုရေးဆရာများသည် လိင်သဘာဝကို အမှန်ပင်
 သိနားလည်ထားသင့်သည်ဟု သူကဆိုသည်။ ဝတ္ထုရေးဆရာ
 တစ်ဦး အနေဖြင့် လိင်သဘာဝကို နားလည်ထားသင့်သည်။
 ရေးသော ဝတ္ထုတွင်ကား လိင်သဘာဝရော၊ အခြား
 လူ့လောကကြီးနှင့် သက်ဆိုင်သော ရသာစုံကို ထည့်သွင်း
 ရောနှော ဖွဲ့နွဲ့ရသည်သာ ဖြစ်သည်။ အချစ်ရေးကိစ္စ
 လိင်သဘာဝကို ချန်လှပ်ခဲ့ပြီး ရေးသားထားသော ဝတ္ထုများမှာ
 လူ့လောက လူ့သဘာဝကို ပီပြင်ပြင် ဖွဲ့နွဲ့ခြင်းရှိမည်မဟုတ်ပေ။
 ပီမိုးနင်း၏ ဝတ္ထုများတွင် လိင်သဘာဝ အဖွဲ့အနွဲ့များသာ
 ပါဝင်နေသည်ဟု တစ်ထစ်ချ စွပ်စွဲလျှင် မှားပေလိမ့်မည်။
 သူရေးသော ဝတ္ထုတို အတော်များများတွင် အချစ်ကိစ္စကို
 လုံးဝမထည့်ဘဲ ရေးသားခဲ့သည်များ ရှိပါသေးသည်။

သူရေးခဲ့သော သူရိယမဂ္ဂဇင်းမှ “ကံအကြောင်းတရား”
 စသော ကျောက်ကောင်းတစ်စေ့ကဲ့သို့ တန်ဘိုးရှိသည့်ဝတ္ထုကို
 ကျွန်တော် ဘယ်တော့မှမမေ့နိုင်ပေ။ ထိုဝတ္ထုမှာ လိင်ကိစ္စလုံးဝ
 မပါဘဲနှင့် သရုပ်ဖော် ထားသော ပီမိုးနင်း၏ အကောင်းဆုံး
 လက်ရာတစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။ ထိုဝတ္ထုမှာ လူ့သဘာဝတရားကို
 ဖွဲ့နွဲ့ရာတွင် ပီပြင်တိကျလှပြီး ကံ၏ လှည့်စားမှုကို စိတ်ဝင်စား
 ဖွယ် ရေးသားထားလေသည်။ “တောင်ပေါ်ကခွေး” ဝတ္ထုမှာ
 လည်း ပီမိုးနင်း၏ လိင်ကိစ္စမထည့်ဘဲ ရေးသားရာတွင်

အထိရောက်ဆုံး အထက်မြက်ဆုံး ဝတ္ထုတစ်ပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။
 ပီမိုးနင်းကား စွယ်စုံရ စာရေးဆရာတစ်ဦးဖြစ်သည်။ သူသည်
 နက်နဲတိပသောအတွေးအခေါ်များ၊ ထက်မြက်သော တွေးခေါ်
 မြော်မြင်မှု သဘောတရားများ ပါဝင်သော စာပေကို ရေးသားနိုင်
 သလိုပင် ဇာတ်အိမ်ဇာတ်လမ်းခိုင်မာ၍ သရုပ်သကန်ပေါ်သော
 ဇာတ်ကောင်များပါဝင်သည့် ဝတ္ထုများကိုလည်း ရေးသားနိုင်သူ
 ဖြစ်လေသည်။

(၁၉၃၄ ခု၊ ဩဂုတ်လ အတွဲ ၁၉၊ အမှတ် ၁၁၅၊ ဂန္ထလောက)

ဤကား ပီမိုးနင်း၏ စာပေများအပေါ်တွင် ဦးသန့်၏ အမြင်ဖြစ်လေ
 သည်။ ဦးသန့်သည် ပီမိုးနင်း၏ စာပေကို စွဲစွဲလန်းလန်း ဖတ်ရှုခဲ့သူဖြစ်သည်။

ပီမိုးနင်းမှာ အင်္ဂလိပ်စာတတ် မြန်မာစာရေးဆရာတစ်ဦးဖြစ်ပေရာ
 မြန်မာဝတ္ထုရေးသားရာတွင် တိုးတက်သောအမြင်၊ တိုးတက်သောအတွေးအခေါ်
 များဖြင့် ရေးသားလေ့ရှိသူတစ်ဦးဖြစ်ပေသည်။ အထက်ပါဆောင်းပါးကိုကြည့်၍
 ဦးသန့်၏ သဘောထားကို ပိုမိုသိသာထင်ရှားသည်။ ဦးသန့်၏ သဘောထားမှာ
 စာပေရေးသားရာတွင် လူ့သဘာဝများမှ ကင်းလွတ်ခြင်းမရှိစေရဟူ၍ပင်
 ဖြစ်ပေသည်။ ဦးသန့်ရေးခဲ့သောဆောင်းပါးများတွင် ထိုသဘောထားကို အထူး
 ထင်ထင်ရှားရှား အသားပေး၍ ဖော်ပြခဲ့သည်။ ဦးသန့်က စာရေးချင်သော
 လူငယ်တစ်ယောက်နှင့် ဆွေးနွေးခန်းတွင် လူတွေ၏သဘာဝ၊ ယောက်ျား
 မိန်းမတို့၏ သဘာဝခလေးအကြောင်းမပါဘဲ မည်ကဲ့သို့ ဝတ္ထုရေးမည်နည်းဟု
 မေးခဲ့သည်။ အထက်ကဖော်ပြခဲ့သော ဆောင်းပါးမှာကား ဦးသန့်သည်
 စာရေးဆရာ ပီမိုးနင်းဘက်မှ ရှေ့နေလိုက် ကာကွယ်ရေးသားထားသည်ကို
 တွေ့ရသည်။

သို့သော်...သူသည် ပီမိုးနင်းဆိုသော စာရေးဆရာတစ်ယောက်ဘက်မှ
 ရှေ့နေလိုက်သည်ဆိုခြင်းထက် တိုးတက်သော အတွေးအခေါ်တို့ဖြင့် ပြည့်စုံ
 သောမြန်မာစာပေဘက်မှ ရှေ့နေလိုက်သည်ဟုဆိုခြင်းက ပို၍မှန်မည်ဟု ထင်ရ
 သည်။ ဦးသန့်၏ အဆိုတွင် ပီမိုးနင်းသည် လူသားတို့ သိမြင်နားလည်လိုသော

သဘာဝကို အရင်းတိုင်း ဖွဲ့နွဲ့ရေးသားခြင်းဖြစ်ပေသည်ဟု ပါရှိသည်။

ထိုခေတ်က ပီမိုးနင်း၏စာပေများ ဝတ္ထုများတွင် လိင်သဘာဝကိုလည်း ထည့်သွင်းရေးသားခဲ့သည်။ ဤသည်ကို ရှေးကျသော အတွေးအခေါ်ရှင်များက ကျေနပ်နှစ်သက်ခြင်းမရှိခဲ့၍ ဝေဖန်ကြခြင်းဖြစ်သည်။ ဦးသန့်သည်ကား ကမ္ဘာ့စာပေသမိုင်းဝင် ဝတ္ထုတို၊ ဝတ္ထုရှည်ကြီးများကိုပင် လေ့လာထားသူဖြစ်ပေရာ ပီမိုးနင်း၏ အရေးအသားများနှင့်ပတ်သက်၍ အပြစ်တင်ရန်မရှိဟု ယူဆထားဟန်ရှိခဲ့သည်။ သူသည် သူ၏အယူအဆကို ရဲရဲတင်းတင်းပင် ထုတ်ဖော် ရေးသားခဲ့လေသည်။ သူ၏ စာပေအရေးအသားမူဟန်ကို လေ့လာရခြင်းဖြင့် မြန်မာစာပေအဆင့် မြင့်မားရေးနှင့် ပတ်သက်လာလျှင် ကိုယ်အားဉာဏ်အား ရှိသ၍ ပြတ်ပြတ်သားသား ဆောင်ရွက်လိုသည့် သူ့ဆန္ဒကို နားလည်အကဲခတ် ခွင့်ရသည်။

သူသည် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ဆောင်းပါးများကို အရေးများသူဖြစ်သော်လည်း မြန်မာစာပေနှင့် မြန်မာဝတ္ထုများကို အထင်မသေး၊ ပီမိုးနင်း၏ မြန်မာဝတ္ထုတိုရှည်များကို စေ့စေ့စပ်စပ် လေ့လာဖတ်ရှုထားသူတစ်ယောက် ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း ယခုဆောင်းပါးအရ သိရှိကြရလေသည်။ ၁၉၃၃ ခုနှစ် ဆီကဆိုလျှင် မြန်မာစာပေလောက၌ စာအုပ်စာတမ်းတွေ အတော်များများ ထွက်ခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က တက္ကသိုလ်ထွက် ကျောင်းတော်သားတစ်စု ပါဝင်ရေးသားသော ဂန္ထလောကမဂ္ဂဇင်းကို တည်ထောင်၍ ခေတ်စမ်းစာပေများကို ပြုစုပျိုးထောင်နေချိန်ဖြစ်သည်။

ခေတ်စမ်းစာပေဆိုရာ၌ ရှေးက ရေးသားလေ့ရှိခဲ့သော မြန်မာစာပေလောကမှ နဘေထပ်များ၊ ခက်ခဲနက်နဲသော ဝေါဟာရများဖြင့် ပြည့်သည့် ဝတ္ထု၊ ဆောင်းပါးအရေးအသားများကို စွန့်ပယ်၍ ရှင်းရှင်းနှင့် တိုတိုပြတ်ပြတ် ရေးသားသော စကားပြေစာပေအဖွဲ့အနွဲ့မျိုးကို ဆိုလိုသည်။ ရှေးအရေးအသားကို ချန်ထားခဲ့ပြီး စာပေအရေးအသားသစ်ကို တီထွင်၍ မြေစမ်းခရမ်းပျိုးကြရန် ကြိုးစားသောခေတ်ဖြစ်သောကြောင့်လည်း ခေတ်စမ်းစာပေခေတ်ဟု အမည်တွင်ခဲ့လေသည်။ ခေတ်စမ်းစာပေခေတ်ကို ဦးဆောင်၍ ရေးသားကြသူတို့ထဲတွင် သိပ္ပံမောင်ဝမှစ၍ ညိုမြအထိ တက္ကသိုလ်ကျောင်းထွက် စာရေးဆရာ

ပေါက်စများက ဦးဆောင်၍ စာရေးဆရာအများအပြားပင် ပါဝင်ရေးသားကြခြင်းဖြစ်သည်။ သိပ္ပံမောင်ဝ၏ အရေးအသားများမှာ လက်ရာမျိုးစုံ၍ ဟာသ၊ သဘာဝ၊ အလွမ်းအဆွေး ရသစုံ ဖွဲ့နွဲ့ရေးသားသည်။ ညိုမြကား သရော်စာ လှောင်စာများကို အရေးများသူဖြစ်သည်။

ထိုအချိန်တွင် တစ်ဖက်မှ ပြောင်မြောက်သော မြန်မာစာရေးဆရာများ ပေါ်လာသည်။ သူတို့သည် ရှေးမြန်မာစာပေလောကမှ ဗေဒနှင့်ဆေးကျမ်းများကိုလည်းမရေး၊ သိပ္ပံမောင်ဝ၊ ညိုမြတို့ကဲ့သို့ ခေတ်စမ်းစာပေကိုလည်း မဖွဲ့၊ မြန်မာစာဖတ်ပရိသတ်အတွက် ဗဟုသုတလည်းရှိစေ၊ ဖတ်၍လည်း စိတ်ဝင်စားစေရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် စာအုပ်များရေးသားကြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းတို့အထဲတွင် ကြီးပွားရေး ကျမ်းရေးသူလည်းရှိ၍ မြန်မာသူရဲကောင်းများ၏ စွမ်းရည်သတ္တိကို ဖွဲ့နွဲ့ရေးသားသူလည်းပါသည်။ ရှေးမြန်မာစာဆိုတော်ကြီးများ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိများ တိမ်မြုပ်မသွားစေလိုသောဆန္ဒဖြင့် ကြီးစားရေးသားကြသူများလည်းရှိသည်။ အောက်ပါ ဆောင်းပါးမှာ ယင်းစာအုပ်များအပေါ် ဦးသန့်မြင်သည့်အမြင်ကို ဂန္ထလောကမဂ္ဂဇင်းတွင် ရေးသားဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။ စာပေရေးသားမှုကို ချစ်မြတ်နိုးသူဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ ရှေးလမ်းဟောင်းမှ ဖဲခွာ၍ လမ်းသစ်ထွင်ပြီးလျှောက်ကြသော စာရေးဆရာများ၏ ဆောင်ရွက်မှုကို သူမည်မျှ ဝမ်းမြောက်ကြောင်း ဦးသန့် ဖော်ပြထားလေသည်။

၁၉၃၃-ခုနှစ်အတွင်း မြန်မာစာပေ

ရေးသူ-ဦးသန့်

သိုးဆောင်းသက္ကရာဇ် ၁၉၃၃-ခုနှစ်သည် မြန်မာစာပေအတွက် အထူးမှတ်သားထိုက်သော နှစ်ထူးနှစ်မြတ်ကြီး ဖြစ်ပေသည်။ လွန်ခဲ့သော ဆယ်နှစ်ခန့်ကစ၍ မြန်မာလူမျိုးတို့သည် မြန်မာစာပေကို အမြတ်တနိုးပြုလျက် ရေးခြင်း၊ ပြောခြင်း၊ တိုက်တွန်းအားပေးခြင်း ပြုလာကြပေသည်။

ထိုသို့အားပေးကြသည့်အတိုင်းလည်း လွန်ခဲ့သောနှစ် အနည်းငယ်အတွင်း ရှေးက မကြုံဖူး မကြားဘူးသော စာကောင်းပေကောင်းအချို့ ပေါ်ပေါက်လာပေသည်။ ရှေးအခါက မြန်မာစာအုပ်ကောင်းဟူ၍ မိမိရရ ရှိသည်မှာ ဆေးကျမ်း၊ ဗေဒကျမ်း၊ ဘာသာရေးကျမ်းများနှင့် ပြဇာတ်စာအုပ်ငယ် အချို့ကိုသာ တွေ့နိုင်ပေသည်။ ယခုခေတ်သစ်မှာမူကား ရာဇဝင်၊ ပထဝီဝင်၊ ဓနဗေဒ၊ တိုင်းရေးပြည်ရေး၊ လောကဓါတ်ပညာများ စသော ဘာသာတို့နှင့် စပ်လျဉ်းသော စာအုပ်ကောင်းများ ပေါ်ပေါက်လာပေသည်။ ၁၉၃၂-ခုနှစ်တွင် ပဂျီဒိုအမည်ခံ မထင်ရှားသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးသည် ကြီးပွားချမ်းသာရေး လမ်းညွှန်ဟူသော အမည်ဖြင့် ကျမ်းတစ်ခုကိုပြုပေ၏။ ထိုစာအုပ် မျိုးကို ရှေးအခါက မြန်မာဘာသာဖြင့် မရေးသားဖူးသည် လည်းတကြောင်း၊ ရေးသားပုံမှာလည်း အလွန်ထိ၊ အလွန်မိ သဖြင့်လည်းတကြောင်း ထိုစာအုပ်အကြောင်းကို အထူး အရေးယူ လျက် ပြောဆိုရေးသားကြပေသည်။ ထိုစာအုပ်မှာ ဖတ်သူအား အလွန်စိတ်တက်ကြွစေ၏။ ယခုခေတ်နှင့် အလွန်ကိုက်၏။

ဦးဖိုးစိန်ကြီး အလွမ်းကောင်းသဖြင့် ကြည့်ရှုသူများမှာ မလွမ်းဘဲမနေနိုင်သကဲ့သို့ ထိုစာအုပ်၏ အဆွဲအငင်ကောင်း ခြင်းကြောင့် ဖတ်ရှုသူများ စိတ်မကြွဘဲမနေနိုင်။ ထိုစာအုပ် သည် အလွန်ကောင်းပါ၏။ ကောင်းပါပေ၏ဟုသာ ဆိုနိုင် တော့သည်။ ထိုစာအုပ်ကို ချီးကျူးရန် ဝိသေသနစကားကို တွေး၍မရဖြစ်ပေသည်။ ထိုနောက် ၁၉၃၃-ခုနှစ်သို့ ရောက်၍ လာ၏။ ထိုနှစ်ကား မြန်မာစာပေတိုးတက်ရေးတွင် အထူး မှတ်သားထိုက်သောနှစ်ကြီးဖြစ်ပေသည်။ ကြီးပွားချမ်းသာရေး ကဲ့သို့သော စာအုပ်များ မပေါ်ပေါက်သည်မှာမှန်ပါ၏။ မယ်မယ် ရရ ဝတ္ထုကောင်းများ မပေါ်ပေါက်သည်မှာလည်း မှန်ပါ၏။ ပီမိုးနင်း၏ လက်စွမ်းကုန်ရေးသားထားသော ဝတ္ထုရှည်များ

ကိုလည်း ထိုနှစ်များတွင် မဖတ်ရ။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်မှတ်မိသလောက်မှာ ၁၉၃၃-ခုနှစ်ကဲ့သို့ စာအုပ်အမျိုးစုံသောနှစ် မရှိခဲ့ချေ။ ဤစကားမှန်၏။ နှစ်စသည်နှင့်တပြိုင်နက် ဦးထွန်းဖေ၏ မြန်မာစာအတ္ထုပ္ပတ္တိကျမ်း ပေါ်ပေါက်လာ၏။ ဤစာအုပ်မျိုး ရှေးအခါက မြန်မာဘာသာဖြင့် မပေါ်ပေါက်ခဲ့ဘူးကြောင်းကို အများပင် သိရှိကြပေသည်။

တစ်သီးတစ်ခြား ရေးသားအပ်သော စာဆိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိတို့ကို ကျွန်ုပ်တို့ ဖတ်ရဘူး၏။ သို့ရာတွင် ထိုကဲ့သို့ အကြောင်းအရာ အတ္ထုပ္ပတ္တိတို့ကို စိစဉ်ကာ ရေးသားထားသော စာအုပ်စာတမ်းဟူ၍ မရှိခဲ့သေးချေ။ လက်ဦးအစထွင်သော စာအုပ်ဖြစ်၍ အမှားအယွင်းများလည်း အနည်းငယ်ရှိပေ၏။ ထိုကဲ့သို့ ကွန့်၍ ရေးသားရသော စာအုပ်တို့တွင် ပါမြဲ ဓမ္မတာဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ထိုမျှလောက် ဖတ်ချင်စဘွယ်ကောင်းအောင် ရေးသားသူအား အထူးချီးမွမ်းအပ်ပေသည်။ ထိုနောက် သူရိယဦးသိန်းမောင်၏ သူရဲကောင်းလေးဦးကို တွေ့ရပေသည်။ မင်းရဲကျော်စွာ၊ တပင်ရွှေထီး၊ ဘုရင့်နောင်နှင့် အလောင်းဘုရားတို့သည် တစ်ဦးပြီးတစ်ဦး ရဲရင့်စွာပေါ်ထွက်လာကြသည်။ စာအုပ်တစ်အုပ်ကို ကောင်းသည် ဆိုးသည်ဟု ဝေဖန်ရာ၌ စာအုပ်ရေးသူ၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို ပထမသိရှိရန် လိုအပ်ပေသည်။ ထိုသို့ ရည်ရွယ်ချက်ကို မသိရှိဘဲ ဝေဖန်ပါမူ တရားသော ဝေဖန်ချက်ကို ရနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။

အကယ်၍ ဦးသိန်းမောင်သည် ထိုစာအုပ်လေးအုပ်ကို ရေးသားရာ၌ အတ္ထုပ္ပတ္တိသက်သက် ရေးသားရန် ရည်ရွယ်မှု ကျွန်ုပ်သည် ဦးသိန်းမောင်ကို များစွာမချီးမွမ်းလိုပေ။

ထိုရေးနည်းသည် ခေတ်ဆန်သော အတ္ထုပ္ပတ္တိရေးနည်း မဟုတ်ပေ။ သို့ရာတွင် ဦးသိန်းမောင်၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဖတ်ရှုသူမြန်မာလူမျိုးတို့၏ စိတ်တွင် ကောင်းသော ဇာတိသွေး

ဇာတိမာန်တက်ကြွစေရန် ရည်သန်ရင်းစွဲရှိသည်ဟု သိရသဖြင့် ထိုစာအုပ်များကို ကျွန်ုပ်သည် များစွာချီးမွမ်းပါ၏။ ထို ရေးနည်းမှာသာလျှင် ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ပြည့်စုံပေလိမ့်မည်။ ထိုစာအုပ်များနှင့် ပတ်သက်၍ ရေးသူအား အထူး ချီးမွမ်းဖွယ် ကောင်းသောအချက်ကား...ရှာဖွေစုဆောင်းခြင်းနှင့် သင့်တော် သလို ပြုပြင်မွမ်းမံခြင်းပင်ဖြစ်ပေသည်။ ထိုကဲ့သို့ အရေးအသား ကို ရှေးက မြန်မာဘာသာဖြင့် မတွေ့ရခြင်းကြောင့်လည်း ၁၉၃၃-ခုနှစ်သည် ထူး၏ဟု ကျွန်ုပ်ဆိုပေသည်။ ဦးသိန်းမောင် ယင်းစာအုပ်များကို ရေးသားရာ၌ ဖတ်မည့်သူ၏ သဘောကို လည်းနားလည်၏။ ထိုကဲ့သို့ စာအုပ်များကိုဖတ်လျှင် ပျင်းရိတတ် ၏။ ထို့ကြောင့် အပျင်းပြေစေရန် အချို့သောနေရာများတွင် ဝတ္ထုကြောင်းဖြင့် ရေးသားထားပေသည်။ ထိုသို့ရေးသားရာ၌ လည်း တိမ်းပါးချွတ်ယွင်းချက်ကို ရှာ၍မရချေ။

၎င်းနောက် ၁၉၃၃-ခုနှစ်တွင် စီးပွားရေး၊ ပညာရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဦးလှဘေးရေးသော စာအုပ်များကို တွေ့ရ၏။ ကျွန်ုပ်သည် ထိုစာအုပ်များ၏ အဆိုးအကောင်းကို ဝေဖန်ရန် မစွမ်းပေ။ သို့ရာတွင် ယခုအခါ၌ ထိုစာအုပ်များ အလွန်တရာ လိုအပ်သည့်အကြောင်းကိုမူကား ကျွန်ုပ်ကောင်းစွာသိသည်။

ထိုစာအုပ်များပေါ်ပေါက်လာသည်မှာ မြန်မာလူမျိုး တို့သည် စီးပွားရေးဘက်တွင် ရှေးကထက် ပိုမို ဂရုစိုက်လာကြ လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ရပေသည်။ မြန်မာရာဇဝင်ပညာတွင် ကြည့်မူလည်း ၁၉၃၃-ခုနှစ်သည် မှတ်သားထိုက်ပေ၏။ ထိုနှစ်တွင် ပေါ်ပေါက်သော စာအုပ်များအနက် ဦးအုံးမောင်၏ မြန်မာရာဇဝင်သစ် ပထမတွဲနှင့် ဦးဘိုးကျား၏ ကျောင်းသုံး ရာဇဝင်တို့ကိုသာ ဖတ်ရပေသည်။ ဦးအုံးမောင်၏ ရာဇဝင်သစ် မှာ အမည်နှင့်လိုက်အောင် ဆန်းသစ်သော စာအုပ်ဖြစ်ပေသည်။ ရှေးက ရေးသားနေကျ မြန်မာရာဇဝင်တို့နှင့် မတူဘဲ

ခေတ်ဆန်ဆန် ရေးသားထား၏။ ရာဇဝင်တွင် ဖြစ်ပွားသော အဖြစ်အပျက်များ အပေါ်တွင် စာရေးသူ၏ ထင်မြင်ချက်ပါရှိရာ ၎င်းတို့မှာ အထူးအဖိုးတန်ပေသည်။ ဦးဘိုးကျား၏ ကျောင်းသုံးရာဇဝင်မှာ လည်း တိုတိုတုတ်တုတ်နှင့် လိုရင်းကို ရောက်ပါပေသည်။

အခြားကျောင်းသုံးအတွက်နှင့် ရည်ရွယ်၍ ထုတ်ဝေကြသော စာအုပ်အများပင် ရှိသေးသည်။ ငိုကာစာအုပ်မှ မှတ်စုစာအုပ်များမှာလည်း အများအပြားပင်။ ၁၉၃၃-ခုနှစ် ကုန်လုနီးတွင် ကြီးပွားရေးမဂ္ဂဇင်းနှင့် တိုးတက်ရေးမဂ္ဂဇင်း နှစ်စောင် ပေါ်ထွက်၍ လာပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် မဟုတ်လော။ ၁၉၃၃-ခုနှစ်သည် ထူးသည်ဟု ကျွန်ုပ်ဆိုသည်။

ကြီးပွားရေးမဂ္ဂဇင်းကို လူငယ်များ ကြီးပွားရေးအသင်းမှ ထုတ်ဝေ၍ တိုးတက်ရေးမဂ္ဂဇင်းကို ကြီးပွားချမ်းသာရေးစာအုပ်ရေးသူ ဗဂျီငို အမည်ခံသူက ထုတ်ဝေလေသည်။ သတင်းစာ မဂ္ဂဇင်းထုတ်ဝေရာ၌ ဆောင်းပါးများ၏ အကောင်းအဆိုး၊ ပျော်မပျော်၊ ထုတ်ဝေသူတို့၏ အာသီသနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဖတ်ရှုသူများ၏စိတ်တွင် ညီညွတ်ရန် ခဲယဉ်းပေသည်။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် မည်သည့်သတင်းစာမှ ထိုအပြစ်က မလွတ်နိုင်ပေ။ ထိုမဂ္ဂဇင်း နှစ်မျိုးမှာလည်း ထိုနည်းအတိုင်းပင် ဖြစ်မည်မှာ မလွဲနိုင်ပေ။ အချို့ကြိုက်သော ဆောင်းပါးကို အချို့မကြိုက်၊ အချို့က အကောင်းဆုံးဟုထင်သော ဆောင်းပါးကိုပင် အချို့က အညံ့ဆုံးဟု ထင်ချင်ပေလိမ့်မည်။

ထို့ကြောင့် သတင်းစာ၊ မဂ္ဂဇင်းတို့သည် အများအကြိုက်ကို လိုက်၍မကြည့်ရာ။ အများအကြိုက်ကို လိုက်၍လည်း မဖြစ်။ ထုတ်ဝေသူ၏ ရည်ရွယ်ချက်အတိုင်းသာလျှင် လိုက်နာသင့်ပေသည်။ ဤအချက်များကိုထောက်၍ အထက်ပါ မဂ္ဂဇင်းနှစ်မျိုးစလုံးတွင် ကျွန်ုပ် အပြစ်မမြင်ပေ။ ထုတ်ဝေသူတို့၏

အရည်အချင်းကိုထောက်၍ မဂ္ဂဇင်း နှစ်မျိုးစလုံးပင် တည်တံ့မည် ထင်မြင်ရလေသည်။

တိုးတက်ရေး မဂ္ဂဇင်းတွင် ဆောင်းပါးများကို စီစဉ်ပုံမှာ အမေရိကန်ပြည်မှထုတ်သော မဂ္ဂဇင်းအချို့နှင့်တူ၏။ ဥပမာ နာမည်ကျော် အမေရိကန်ဂျာနယ် (Saturday Evening Post) သည် ၎င်းအတိုင်းပင် ဆောင်းပါးများကို စီစဉ် ရိုက်နှိပ်သည်။ အင်္ဂလန်ပြည်ထုတ် မဂ္ဂဇင်းများတွင်လည်း (Nash Magazine) သည် ထိုနည်းအတိုင်းပင် စီစဉ်၏။ ဆောင်းပါး ခေါင်းစဉ်များကို အလွယ်တကူ သိရှိနိုင်မည် ဖြစ်သော်လည်း ဖတ်နေသော အာသာပြတ်သွားတတ်သည်။ ဤကား ကျွန်ုပ်ထင်မြင်ချက်ပင် ဖြစ်သည်။ စက္ကူမှာ အနည်းငယ် ညံ့သွားသလားမဆိုနိုင်။ ကြီးပွားရေး မဂ္ဂဇင်းတွင် တစ်ခုဆိုစရာ ကား ဆောင်းပါးများမှာ တိုလွန်းသည်။ ဤတွင် လစဉ်ထုတ် မဂ္ဂဇင်းနှင့် ရက်သတ္တပတ်ထုတ် ဂျာနယ်တို့ ကွာခြားပုံတည်း။ ခုနစ်ရက်တစ်ကြိမ်ထုတ်ရသော ဂျာနယ်တို့မှာ ဆောင်းပါးတိုရ ၏။ ဖတ်စရာမှတ်စရာများကို မည်သူမဆို မပင်ပန်းဘဲ အချိန်တိုနှင့်ဖတ်ပြီးအောင် အကျဉ်းချုံးရေးသားလေ့ရှိ၏။ လစဉ်ထုတ်များမှာမူကား စိတ်ရှည် လက်ရှည်နှင့် အေးအေး ဆေးဆေးဖတ်ရန် ရည်ရွယ်ချက် ရှိသင့်ပေသည်။

ဤသည်လည်း ကျွန်ုပ်ထင်မြင်ချက်မျှသာ ဖြစ်ပေသည်။ ဇန်နဝါရီလ ကြီးပွားရေးမဂ္ဂဇင်းတွင် အထက်ပါချို့ယွင်းချက် ကို မတွေ့ရသဖြင့် အထူးဝမ်းမြောက်ရပေသည်။ နှစ်ကုန်ခါနီး တွင် ဦးဖိုးစိန်ထုတ်သော ပညာသင်ကျမ်းစာမဂ္ဂဇင်းကို တွေ့ရ ၏။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အထူးကောင်းမွန်၏။ သို့ရာတွင် ထုတ် ပုံနည်းမှာ မကောင်းလှချေ။ ဦးဖိုးစိန်၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ နှစ် ကုန်သောအခါ ဆိုင်ရာအခန်းများကို တသပ်စီ ထုတ်ယူ စုဆောင်း၍ စာအုပ်ချုပ်ရန်ဖြစ်၏။ နှစ်ကူးသောအခါတွင်

၎င်းစာအုပ်များကိုဖုံးရန် အဖုံးများကို ပေးမည်ဟု ဆို၏။ ထို့ကြောင့် နှစ်ကုန်သောအခါ စာဖတ်သူတို့က အခန်းများကို ဖြတ်ထုတ်စီစဉ်ပြီးလျှင် ပေးပို့မည့်အဖုံးနှင့် စာပုံနှိပ်စက်တစ်ခုတွင် ဖြတ်ရန်အလုပ်များ ပိုလာပေသည်။ ထို့ကြောင့် မဂ္ဂဇင်းကို ဖတ်သူတို့မှာ အလုပ်များပေဦးမည်။ ထိုသို့ ထုတ်သောနည်းမှာ အင်္ဂလန်စသော တိုင်းပြည်တို့၌ ဝန်မလေးလှသော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံတွင် မသင့်လျော်လှချေ။

ထိုသို့ထုတ်ဝေမည့်အစား ဦးဖိုးစိန်သည် မဂ္ဂဇင်းတွင် တစ်နှစ်တွက် ပါရှိမည့်အခန်းများကို သီးသန့်လျက် စာအုပ်များ ရိုက်နှိပ်ရောင်းချပါမူ သာ၍ သင့်မြတ်ပေလိမ့်မည်။ ဤကား အကြံပေးချက်မျှသာတည်း။

၁၉၃၃-ခုနှစ်ထူးကြီး၏အကြောင်းကို အဆုံးမသတ်မီ ၎င်းနှစ်တွင် မြန်မာဝတ္ထုအရေးအသား တိုး၏လော၊ ဆုတ်၏လော ဟူသော အမေးကို စဉ်းစားရန် သင့်ပေလိမ့်မည်။ ကျွန်ုပ်၏အဖြေမှာ ဝတ္ထုအရေးအသားသည် တိုးတက်သည်ဟူ၍ မယ်မယ်ရရ ပြစရာမရှိ၊ သို့ရာတွင် ဆုတ်ယုတ်၍ကား မသွားပေ။ သူရိယမဂ္ဂဇင်းကို မှန်မှန်ဖတ်သောသူသည် မြန်မာဝတ္ထုအရေးအသား ဆုတ်ယုတ်ခြင်းမရှိကြောင်း တွေ့ရပေလိမ့်မည်။ အချို့သော ဝတ္ထုကလေးများမှာ အထူးကောင်းမွန်လှပေသည်။ မြန်မာဝတ္ထုတိုကောင်းများကို စုဆောင်း၍ ပုံနှိပ်ရလျှင် မြန်မာဝတ္ထုအရေးအသား တိုးတက်ရန်လမ်းရှိပေသည်။ ဝတ္ထု အရေးအသားတွင် ပီမိုးနင်းရေးသော သဲမြညှာဝတ္ထုအဆင့်အတန်းကို မိသော ဝတ္ထုမပေါ်ပေါက်သေးချေ။

ဂန္ထလောကတွင် ရေးသားနေကျ သိပ္ပံမောင်ဝ အစရှိသော စာရေးဆရာသစ်များမှာလည်း မြန်မာစာပေ၏ လမ်းခရီးတွင် စခန်းသစ်ထွင်ကြပေ၏။ ခေတ်နှင့်လျော်ညီ၏။ ဆန်းလည်း ဆန်း၏။ အတုယူသူလည်း ပေါများလာ၏။ မြန်မာလူမျိုးတို့

အနေအထိုင် အစားအသောက် အပြောအဆို ပြောင်းလဲသကဲ့သို့ အရေးအသားသည်လည်း မသိမသာ ပြောင်းလဲလာပေ၏။ နောက်များမကြာမီ မြန်မာစာအရေးအသားနှင့် အယူအဆတို့ မှာ သိသိသာသာ ပြောင်းလဲမည်မှာ မလွဲနိုင်ပေ။ ယခုခေတ် မြန်မာစာအရေးအသားသည် အင်္ဂလိပ်ဆံထောက်ထား၍ နောက်ပိတ်ဖိနပ်စီးသောသူနှင့် ထိုးကွင်းထိုး၍ သျှောင်ထားသော သူနှစ်ဦး ကွာခြားသကဲ့သို့ ကွာခြားပေသည်။

မောင်သန့်

ဦးသန့်သည် အင်္ဂလိပ်ဘာသာနှင့် စာစကားကို နှံ့စပ်ကျွမ်းကျင်၍ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ဆောင်းပါးများကို အများဆုံးရေးသူ ဖြစ်သော်လည်း မြန်မာဘာသာဖြင့် ထုတ်ဝေသော စာအုပ်စာတမ်းများကိုလည်း မလွတ်တမ်း ရှာဖွေဖတ်ရှုတတ်သူဖြစ်ကြောင်း အထက်က ဖော်ပြခဲ့ပြီးပြီ။ ၁၉၃၃-ခုနှစ် အတွင်း မြန်မာစာပေဆောင်းပါးကို ဖတ်ရသောအခါတွင် ဦးသန့်၏ မြန်မာ စာအုပ်များအပေါ် ထားရှိသောအမြင်ကို သိလာရသည်။ သူသည် ပီမိုးနင်း၏ ပြောင်မြောက်သော ဝတ္ထုရှည်ကြီးများကို နှစ်သက်စွာ ဖတ်ရှုတတ်သလိုပင် ဦးသိမ်းမောင်၏ မြန်မာသူရဲကောင်းလေးဦးကဲ့သို့သော အတ္ထုပ္ပတ္တိဆိုင်ရာ စာအုပ်များမှအစ ဦးထွန်းဖေ၏ မြန်မာစာ အတ္ထုပ္ပတ္တိကျမ်းအလယ်၊ ဦးအုံးမောင်၏ ကျောင်းသုံးရာဇဝင်စာအုပ်အဆုံး ထွက်သမျှတစ်ပြိုင်လုံးကို မမုန်းတမ်း လှေလာဖတ်ရှုရန် ဝန်မလေးသည်ကိုလည်း အကဲခတ်၍ ရပေသည်။

၁၉၃၃-ခုနှစ်ထုတ် စာအုပ်များ ရသစုံစုံ ပေါ်ထွက်လာခြင်းကြောင့် ဦးသန့်သည် များစွာကျေနပ်သွားခဲ့၏။ သူသည် သူ၏ ဝမ်းသာမှုကို ရင်ထဲမှာ သိမ်းငှက်မထား။ ဆောင်းပါးရေးချ၍ ဂန္ထလောကမဂ္ဂဇင်းသို့ ချက်ချင်းပို့လိုက်လေသည်။ သို့သော် သူ့စိတ်ထဲတွင် ပြင်ဆင်သင့်သည် ထင်သည်ကို သူ၏ဆောင်းပါးတွင် ပေါ်ပေါ်လွင်လွင်ပင် ရေးသားဖော်ပြ ခဲ့သည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။ သူကား မြန်မာစာပေလောက ကြီးပွား မြင့်မား တိုးတက်ရေးနှင့်ပတ်သက်လာလျှင် မိမိတတ်စွမ်းသည့်ထောင့်မှ

တစ်ထမ်းတစ်ရွက်ဝင်၍ ဆောင်ရွက်လိုက်ရမှ ကျေနပ်သူဖြစ်လေသည်။ ဦးသန့်နှင့် တစ်ခေတ်ထဲပင် မြန်မာစာပေလောက၏ အနိမ့်အမြင့် အတိုးအဆုတ်တို့ စောင့်ကြည့်ဝေဖန်တတ်သူ တစ်ဦးမှာ ခေတ်စမ်းစာပေခေါင်းဆောင်တစ်ဦး ဖြစ်သူ သိပ္ပံမောင်ဝဖြစ်လေသည်။ သိပ္ပံမောင်ဝမှာ ဦးသန့်ထက်စော၍ ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်သို့ ရောက်ခဲ့သူ ဖြစ်လေသည်။ သို့သော် ဦးသန့်ကဲ့သို့ အင်္ဂလိပ် ဘာသာဆောင်းပါးများကို သိပ်ရေးလေ့မရှိပေ။ သိပ္ပံမောင်ဝကို ဦးသန့် အလွန် လေးစားခင်မင်သည်။ သိပ္ပံမောင်ဝ၏ အရေးအသားဟန်ကို ဦးသန့် နှစ်သက်သဘောကျခဲ့ပေသည်။

ဦးသန့်၏ တိုးတက်သောအမြင်

ဦးသန့်သည် စစ်ကြိုခေတ်က အမျိုးသားလွတ်လပ်ရေး လှုပ်ရှားမှုတွင် တစ်ခန်းတစ်ကဏ္ဍ ပါဝင်ခဲ့သော နဂါးနီစာစောင်တွင်လည်း ဆောင်းပါးများ ရေးသားခဲ့လေသည်။ အောက်ပါ ဆောင်းပါးများမှာ ထိုခေတ်က ဒို့ဗမာ အစည်းအရုံး၏ လှုံ့ဆော်မှုဖြင့် အလုပ်သမား၊ လယ်သမား အရေးအခင်း များကို စိတ်ဝင်စားနေကြသော မြန်မာလူထုကြီးအတွက် ဆိုရှယ်လစ် သဘော တရားရေးရာများကို ထပ်မံဖြည့်စွက် နှိုးဆော်ပေးလိုက်သော ဦးသန့်၏ လက်ရာကောင်းတစ်ပုဒ် ဖြစ်သည်။ ယင်းဆောင်းပါးမှာ စစ်ကြိုခေတ် နဂါးနီ စာစောင်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည်။ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံရေးနှင့် မြန်မာ့နိုင်ငံရေးကို ဦးသန့် မည်မျှ လေ့လာထားသည်ကိုလည်းကောင်း၊ မြန်မာလူထုသည် အမျိုးသား လွတ်လပ်ရေး တိုက်ပွဲတွင် မည်သည့်လက်နက်ကို ကိုင်စွဲရမည်ဆိုသည်ထက် တိုးတက်သောအမြင်ကို ဦးသန့်က ညွှန်ကြားခဲ့သည်ကိုလည်းကောင်း ဤဆောင်းပါးက တိတိပပ ဖော်ပြထားပေသည်။

ရှားပါးလှသော ဦးသန့်၏ နိုင်ငံရေး ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်လည်း ဖြစ်သည်။

လက်ဝဲဂိုဏ်းများ၏ဝါဒ

ရေးသူ-ဦးသန့် (ပန်းတနော်)

ကမ္ဘာပေါ်တွင် နိုင်ငံရေးဝါဒကို အကြမ်းအားဖြင့် နှစ်မျိုးနှစ်စား ခွဲခြားနိုင်ပေသည်။ ဝေါဟာရပညတ်အားဖြင့် လက်ျာဂိုဏ်းနှင့် လက်ဝဲဂိုဏ်းဟူ၍ ရှိ၏။ လူအများ နားလည်ကြသော ဓနရှင်ဝါဒ၊ နိုင်ငံချဲ့ဝါဒတို့ကို လက်ျာဂိုဏ်းဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်၏။ ဆင်းရဲသောဝါဒ (ဝါ) ဘုံဝါဒ (ဝါ) ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒ စသည်တို့သည် လက်ဝဲဂိုဏ်းကြီးဖြစ်၏။ ယနေ့ ကမ္ဘာ့အရေးသည် လက်ဝဲနှင့် လက်ျာတို့ အပြိုင်အဆိုင် တိုက်ခိုက်ကြသော အရေးပင် ဖြစ်၏။

စပိန်ပြည် စစ်ပွဲကြီးသည် စပိန်ပြည်၌ လက်ဝဲဂိုဏ်းကြီးစိုးမည့် အရိပ်အရောင်တို့ ဝဲပေါ်လာခြင်းကို လက်ျာဂိုဏ်းခေါင်းဆောင်များ ဖြစ်ကြသော ဂျာမဏီ၊ အီတလီတို့က ဝင်ရောက်ဖိနှိပ်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ တရုတ် ဂျပန်စစ်ပွဲသည်လည်း တရုတ်ပြည်တွင်းသို့ လက်ဝဲဂိုဏ်း ရုရှားကွန်မြူနစ်ဝါဒ ပြန့်လာခြင်းကို တားဆီးသုတ်သင်ရန်အလိုငှာ လက်ျာဂိုဏ်းဂျပန်တို့ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြခြင်းကြောင့်ပင် မဟုတ်တုံလော။ ကမ္ဘာကြီး တစ်ခုလုံး၏ နောင်ရေးသည် ၎င်းစပိန်နှင့် တရုတ်ပြည်အရေးတို့တွင် တည်သည်ဟုဆိုလျှင် များစွာမှားမည် မဟုတ်ပေ။ လက်ဝဲနှင့် လက်ျာတိုက်ပွဲသည် ကမ္ဘာ့ရာဇဝင်ရှိ တိုက်ပွဲများထက် အဆပေါင်းများစွာ ပိုမိုကြီးကျယ်၏။

ထိုလက်ဝဲဂိုဏ်းတို့၏ အကျိုးအပြစ်များကို သေချာစွာ မစစ်ဆေးမီ လက်ဝဲဂိုဏ်းတို့၏ ဝါဒကို အကျဉ်းချုပ်ရေးပေအံ့။ မြန်မာနိုင်ငံ၌ ဒို့ဗမာအစည်းအရုံး၊ နဂါးနီအသင်း၊ ဖေဘီယန်အဖွဲ့၊ ကိုယ့်မင်းကိုယ့်ချင်းအဖွဲ့တို့သည် လက်ဝဲဂိုဏ်းတွင် အပါအဝင် ဖြစ်ပေ၏။ လက်ဝဲဂိုဏ်းတို့၏ မူလရည်ရွယ်ချက်

သည် လွတ်လပ်ရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် တိုးတက်ကြီးပွားရေးကို အလိုရှိ၏။ လွတ်လပ်မှသာ ငြိမ်းချမ်းမည်။ ငြိမ်းချမ်းမှသာ တိုးတက်ကြီးပွားနိုင်ပေလိမ့်မည်။ တိုးတက်ကြီးပွားရေး ဆိုသည်မှာလည်း ယဉ်ကျေးမှု၏ တိုးတက်ရေး၊ အများစီးပွားရေးတို့၏ တိုးတက်ရေးပင်ဖြစ်၏။ နှစ်ပေါင်းတစ်ရာကျော်က ကမ္ဘာတဝှမ်းလုံး တုန်လှုပ်ချောက်ချားခဲ့သော ပြင်သစ်သူပုန် အရေးကြီးသည် လွတ်လပ်ရေး၊ ညီမျှရေးနှင့် ခင်မင်ရေးတို့ကို အဓိကထား၍ သူဌေးဝါဒကို တိုက်ဖျက်ခဲ့ကြ၏။ လက်ဝဲဂိုဏ်းဝါဒကို စတင် တည်ထောင်ခဲ့ပေ၏။ ၁၉၁၇-ခုနှစ် ရုရှားသူပုန် အရေးတော်ကြီး အောင်မြင်ခြင်းသည် ကမ္ဘာပေါ်၌ လက်ဝဲဂိုဏ်းအင်အားကို ပြီးစွာပထမ ပြခြင်းပေတည်း။

ညီမျှရေးဆိုရာ၌ လူတစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ညီမျှရမည်ဟု မဆိုလို။ အချို့ နားမလည်သောသူတို့က ဤသို့ဆိုသည်ဟု အယူရှိကြ၏။ လူတို့သည် မွေးကတည်းက တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မညီမျှကြ၊ ဝသောသူ၊ ပိန်သောသူ၊ အရပ်ရှည်သောသူ၊ အရပ်ပုသောသူ၊ အသားဖြူသောသူ၊ အသားနက်သောသူ စသဖြင့် မွေးကတည်းကပင် ကွဲပြားကြကုန်၏။ အသို့လျှင် တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး ပုံသေကားချ ညီမျှကြမည်နည်း။

လက်ဝဲဂိုဏ်းသမားတို့သည် ဤသို့လျှင် တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး ညီမျှခြင်းကို တောင့်တသည်မဟုတ်။ တောင့်တ၍ လည်း မဖြစ်နိုင်။ သို့ရာတွင် လူတိုင်းလူတိုင်းက အခွင့်အရေး ညီမျှစွာ ရှိကြရန်ကို အလိုရှိကြ၏။ မည်သူသည် မိဘချမ်းသာ သဖြင့် ဉာဏ်အလယ်အလတ်နှင့်ပင် တက္ကသိုလ်သို့ ရောက်၏။ ဝိဇ္ဇာစာမေးပွဲကို အောင်၏။ ထိုလူကား မိဘဆင်းရဲသဖြင့် ဉာဏ်ကောင်းသော်လည်း တက္ကသိုလ်သို့ မသွားနိုင်၊ ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ကို မရ။ ပထမပုဂ္ဂိုလ်ခံစားရသော အခွင့်အရေးတို့ကို ၎င်းပုဂ္ဂိုလ် မခံစားရ၊ ဤကား အခွင့်အရေး မညီမျှခြင်းပင်တည်း။ လက်ဝဲ

ဂိုဏ်းသားတို့၏ ဝါဒကား အခွင့်အရေး ညီမျှစွာ ရကြရမည် ဖြစ်၏။

လွတ်လပ်ရေးဆိုသည်မှာလည်း ဓနရှင်တို့က အမြတ် အစွန်းရရန်အတွက် လုပ်ငန်းကြီးများကို အုပ်ချုပ်စီမံခြင်း၊ စီးပွားရေး လက်ဝါးကြီးအုပ်ခြင်းသည် အများသော သူတို့၏ လွတ်လပ်ရေး အကျိုးခံစားရေး စသည်တို့ကို ပိတ်ပင်ခြင်းပင် ဖြစ်၍ လူတစ်ဦး၊ လူတစ်စုတို့က စီးပွားရေး ချယ်လှယ်သော ဝါဒကို ပယ်ဖျက်ပစ်ရမည်ဟုဆို၏။ အချုပ်သဘောမှာ လူတစ်ရာ ရှိသည့်အနက် တစ်ဦးက တစ်သိန်းချမ်းသာ၍ ၉၉-ဦးက တစ်ပြားမှမရှိခြင်းသည် ဆိုးရွားလှ၏။ ထိုကဲ့သို့ရှိမည့်အစား ညီတူနိုင်သမျှ တရားသဖြင့် စီးပွားရေးတွင် ညီတူပါမူ သာ၍ ကောင်းသည် မဟုတ်လောဟု လက်ဝဲဂိုဏ်းသားတို့ ဆိုကုန်၏။

ငြိမ်းချမ်းရေးကို အလိုရှိသူဆိုရာမှာလည်း စစ်ဖြစ်ခြင်း သည် လက်ဝဲဂိုဏ်းသားတို့ တောင့်တအပ်သော အကျိုးတရား တို့ကို ပျက်ပြားစေလေသည်။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတို့သည် ငြိမ်းချမ်းရေးကို ပိတ်ပင်ဖျက်ဆီးကြကုန်၏။ စစ်သည် အလိုမရှိ အပ်၊ နိုင်ငံချဲ့ထွင်ရေးသည် လွတ်လပ်ရေး ဖျက်ဆီးခြင်းမည်၏။ ဓနရှင်လူတစ်စု၏ အကျိုးမျှသာဖြစ်၏။ ဆင်းရဲသားတို့၏ အကျိုး စိုးစဉ်းမျှမပါ။ ထို့ကြောင့် လက်ဝဲဂိုဏ်းသားတို့သည် စစ်ကို သေမင်းကဲ့သို့ ကြောက်ရွံ့ကြကုန်၏။

မြန်မာပြည် လက်ဝဲဂိုဏ်းသားတို့၏ လုပ်ငန်းသည် အင်္ဂလန်ပြည်၊ ပြင်သစ်ပြည်၊ ရုရှားပြည်စသော ပြည်တို့ရှိ လက်ဝဲဂိုဏ်းသားတို့၏ လုပ်ငန်းထက် ကြီးလေး၏။ ထိုပြည် တို့တွင် နိုင်ငံလွတ်လပ်ရေးရှိသဖြင့် တစ်ထစ်ပို၍ လွယ်ကူ၏။ မြန်မာပြည်တွင်မူကား ထိုလွတ်လပ်ရေး မရှိသေးသဖြင့် ပထမ လုပ်ငန်းသည် နိုင်ငံကို လွတ်လပ်အောင် လုပ်ရမည်ဖြစ်၏။ နိုင်ငံ မလွတ်လပ်ဘဲ မည်သည့်အရာကိုမျှ လုပ်၍မဖြစ်။

လက်ဝဲဂိုဏ်း၏ အလုပ်လည်း မဖြစ်နိုင်၊ လက်ျာဂိုဏ်း၏ အလုပ်လည်း မဖြစ်နိုင်၊ အထက်ဖော်ပြရာ လုပ်ငန်းတို့သည် နိုင်ငံလွတ်လပ်ပြီးမှသာလျှင် ပြုလုပ်နိုင်သော ကိစ္စများ ဖြစ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ပထမလုပ်ငန်းသည် နိုင်ငံလွတ်လပ်ရေး၊ ဒုတိယလုပ်ငန်းသည် လက်ဝဲဂိုဏ်းဝါဒ ပြန့်နှံ့တည်တန့်ရေးပင်ဖြစ်၏။ ဗြောင်းပြန်လုပ်၍ အကျိုးများစွာ မမြင်ပေ။ မြင်းတစ်ကောင်ကို တိုင်တွင် ကြီးဖြင့် ချည်နှောင် ထားသဖြင့် ကြီးမိသမျှနေရာရှိ မြက်စာအာဟာရကိုသာ စားရ ၏။ ခပ်လှမ်းလှမ်းရှိ စိမ်းစိုသောမြက်၊ ကြည်လင်သောရေ တို့ကို မမှီဝဲရသဖြင့် ပိန်လိုလျက်ရှိချေ၏။ ထိုစိမ်းလန်းသောမြက်၊ ကြည်လင်သောရေတို့ကို မှီဝဲရလျှင် မိမိသည် သန်မာလန်းဆန်း လာမည်ကိုသိ၏။ သိသဖြင့် မြက်ကိုစားရန် ကြီးစားမိ၏။ သို့ရာတွင် မိမိ၏ နောင်ကြီးမှ မလွတ်သမျှ စားလိုသောမြက်ကို မစားနိုင်၊ မိသမျှနှင့်ပင် တင်းတိမ်ရောင့်ရဲရ၏။ ထိုမြင်း၏ ပထမလုပ်ငန်းမှာ မိမိစားလိုသောမြက်ကို စားရန်ဖြစ်၏။ မြန်မာလူမျိုးမှန်သမျှ တစ်ယောက်မကျန် နောင်ကြီးမှ လွတ်ကင်း ခြင်းဟူသော လွတ်လပ်ရေးကို ပထမ ရရှိအောင် ကြံဆောင် ပြီးမှသာလျှင် အလိုရှိသောလမ်း၊ အလိုရှိသောအစာတို့ကို စားသုံးနိုင်ကြရန် ကြီးစားအပ်ကြပေသတည်း။

